

PRIEBEŽNÉ VYHODNOTENIE PLNENIA CIEĽOV PROGRAMU PREDCHÁDZANIA VZNIKU ODPADU SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROKY 2019 — 2025

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

september 2024

OBSAH

Zoznam skratiek.....	2
Úvod	4
1. Hlavný cieľ PPVO SR.....	5
2. Zmesový komunálny odpad.....	13
3. Biologicky rozložiteľný komunálny odpad (BRKO)	20
4. Odpad z potravín	25
5. Odpad z papiera	30
6. Objemný odpad	33
7. Plasty a obaly.....	37
8. Stavebné odpady.....	44
9. Nebezpečné odpady.....	48
10. Odpad z ťažobného priemyslu.....	50
11. Závery	53

ZOZNAM SKRATIEK

BRKO – biologicky rozložiteľný komunálny odpad

BSK – Bratislavský samosprávny kraj

EMAS – systém environmentálneho manažérstva

EÚ – Európska únia

EK – Európska komisia

GPP – Zelené verejné obstarávanie

HDP – hrubý domáci produkt

CHKO – chránená krajinná oblasť

CHÚ – chránené územie

IEP – Inštitút environmentálnej politiky

KO – komunálny odpad

mil. – milión

mld. – miliarda

MŠ – materské školy

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

NAPANT – Národný park Nízke Tatry

NP – národný park

NPPC - VÚP – Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav potravinársky

OZV – organizácia zodpovednosti výrobcov

POH SR – Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025

PVO – predchádzanie vzniku odpadu

PPVO SR – Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 – 2025

SAŽP – Slovenská agentúra životného prostredia

SOH – Sekcia obehového hospodárstva

SR – Slovenská republika

ŠJ – školská jedáleň

ŠOP – Štátna ochrana prírody

SŠ – stredné školy

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

tis. – tisíc

TTSK – Trnavský samosprávny kraj

ÚEV – Územie európskeho významu

ÚOŠS – ústredné orgány štátnej správy

ÚVZ SR – Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

ZO – zmesový odpad

ZŠ – základné školy

ŽP – životné prostredie

ÚVOD

Zámerom programov predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky (ďalej len „PPVO SR“) je zmeniť princípy a smerovanie v odpadovom hospodárstve. V SR sa dlhodobo kládol hlavný a jediný dôraz na plnenie cieľov recyklácie a zhodnocovania odpadov. Problematika predchádzania vzniku odpadu rezonuje v spoločnosti v oveľa menšej miere ako napr. triedenie odpadov alebo ich recyklácia, hoci v SR kontinuálne narastá množstvo odpadov.

Za odpadové hospodárstvo zodpovedá MŽP SR. Predchádzaním vzniku odpadu sa však musia zaoberať aj iné rezorty, v pôsobnosti ktorých sa realizuje ťažba surovín, výroba, distribúcia a predaj tovarov a služieb. Množstvo vznikajúcich odpadov neovplyvňuje iba oblasť výroby. Významnú a čoraz negatívnejšiu úlohu zohráva správanie obyvateľov pri nakupovaní tovarov a služieb, teda oblasť spotreby. Problematike udržateľnej výroby a spotreby sa stále nevenuje dostatočná pozornosť, aj keď vidieť posun k lepšiemu oproti minulosti.

PPVO SR zohľadňuje aktuálny vývoj v EÚ v oblasti prechodu na obehové hospodárstvo. Princípom je zmena z lineárneho modelu hospodárskeho rastu („vyťaž – vyrob – distribuuje – použiť – zahodiť“) na model komplexný, dynamický a uzavretý (z väčšej časti), a teda zameraný na rozvoj efektívneho využívania zdrojov a udržateľný rast. Úlohou priebežného vyhodnotenia PPVO SR je poskytnúť relevantný podklad pre všetky zainteresované strany na to, aby vedeli dostatočne identifikovať oblasti, ktorým je potrebné sa venovať podrobnejšie. V nich ďalej nastaviť, resp. korigovať ciele tak, aby mali dostatočnú výpovednú a odpočítateľnú hodnotu pre aplikovateľné výstupy.

Priebežné vyhodnotenie programu predchádzania vzniku odpadu zahŕňa celkovo 23 indikátorov, ktoré boli nastavené priamo v PPVO SR. Pre 2 z nich nie sú v súčasnosti k dispozícii potrebné dáta.

V zmysle § 7, odseku č. 5 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) MŽP SR najneskôr do šiestich rokov od nadobudnutia platnosti programu predchádzania vzniku odpadu predloží vláde vyhodnotenie priebežného plnenia cieľov programu predchádzania vzniku odpadu na základe vyhodnotenia kvalitatívnych alebo kvantitatívnych cieľov a ukazovateľov.

Uznesením vlády SR č. 86 z 27. februára 2019 k návrhu Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 — 2025 bola podpredsedovi vlády a ministrom životného prostredia uložená povinnosť do 30. novembra 2024 predložiť na rokovanie vlády SR priebežné vyhodnotenie plnenia cieľov Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 — 2025.

1. HLAVNÝ CIEĽ PPVO SR

Hlavným cieľom PPVO SR je posun od materiálového zhodnocovania ako jedinej priority v odpadovom hospodárstve SR k predchádzaniu vzniku odpadu v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva SR.

Indikátory stanovené v PPVO SR:

- 1.1 Prijatie nového zákona o poplatkoch za uloženie odpadov, ktorého predmetom bude zvýšenie poplatkov za ukladanie odpadov na skládky odpadov
- 1.2 Počet realizovaných informačných a vzdelávacích kampaní, ktoré budú zamerané na predchádzanie vzniku odpadov
- 1.3 Počet subjektov s registráciou v EMAS/EMS – systém environmentálneho manažérstva
- 1.4 Počet a hodnota zákaziek z verejného rozpočtu zohľadňujúce environmentálne aspekty pri vybraných prioritných skupinách produktov z celkového objemu uzatvorených zmlúv
- 1.5 Počet licencií/zmlúv uzatvorených v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov a Európskej schémy pre environmentálne označovanie produktov Environmentálnej značky EÚ
- 1.6 Počet oznámení MŽP SR v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov

Indikátor 1.1 Prijatie nového zákona o poplatkoch za uloženie odpadov, ktorého predmetom bude zvýšenie poplatkov za ukladanie odpadov na skládky odpadov

Vyhodnotenie indikátora 1.1:

Poplatky za uloženie stavebných odpadov (Príloha č. 2 k nariadeniu vlády č. 330/2018 Z. z.) boli zvýšené novelou nariadenia vlády č. 212/2022 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov. Zvýšenie sa týkalo výkopovej zeminy, kameniva a stavebných odpadov. Časová verzia predpisu je účinná od 01.07.2022.

V roku 2024 začal legislatívny proces zákona č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“), LP/2024/124 (<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/124>). Základným cieľom predkladaného návrhu zákona je zníženie administratívnej záťaže obcí pri poskytovaní príspevkov z Environmentálneho fondu prostredníctvom odstránenia povinnosti obce požiadať fond o vyplatenie príspevku.

Okrem toho je v legislatívnom procese ďalšia zmena nariadenia vlády č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace

s prerozdelením príjmov z poplatkov za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov, LP/2024/277 (<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/277>). Cieľom je výrazné zvýšenie poplatkov za skládkovanie zmesového komunálneho odpadu a zavedenie novej sadzby poplatku za výstup z úpravy zmesového komunálneho odpadu.

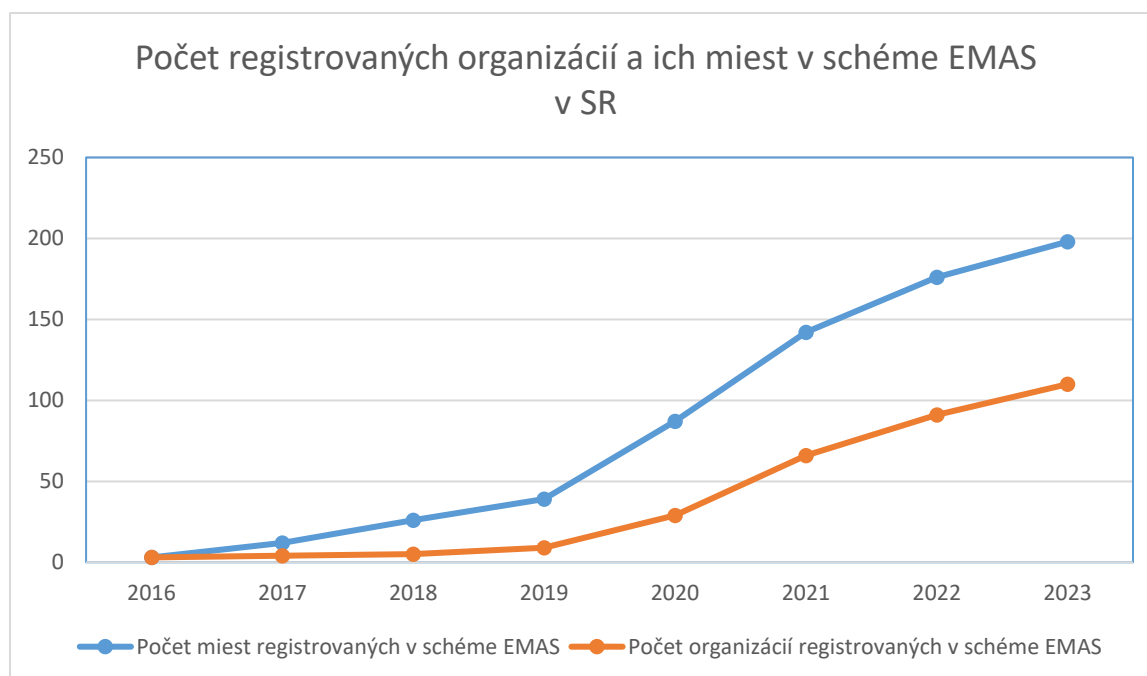
Indikátor 1.2 Počet realizovaných informačných a vzdelávacích kampaní, ktoré budú zamerané na predchádzanie vzniku odpadov

Vyhodnotenie indikátora 1.2:

Vyhodnotenie uvedeného indikátora je predmetom Prílohy č. 1 tohto dokumentu.

Indikátor 1.3 Počet subjektov s registráciou v EMAS/EMS – systém environmentálneho manažérstva

Graf č. 1: Počet registrovaných organizácií a ich miest v schéme EMAS v SR

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet organizácií registrovaných v schéme EMAS	3	4	5	9	29	66	91	110
Počet miest registrovaných v schéme EMAS	3	12	26	39	87	142	176	198

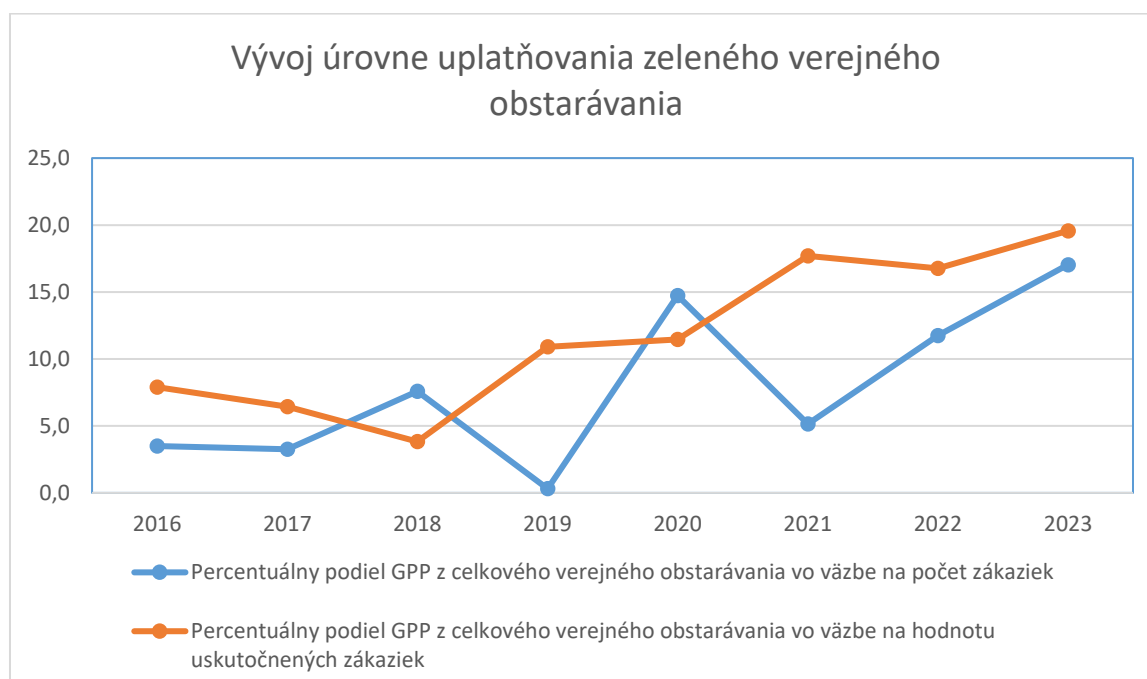
Zdroj údajov: SAŽP

Vyhodnotenie indikátora 1.3:

V období rokov 2016 — 2023 je pozorovaný výrazný nárast počtu registrovaných organizácií a ich miest v schéme pre environmentálne manažérstvo a audit. Záujem spoločností prezentovať svoje činnosti pod značkou environmentálnej kvality implementáciou systémového prístupu riadenia v oblasti ŽP prostredníctvom schémy EMAS tak v sledovanom období rastie.

Indikátor 1.4 Počet a hodnota zákaziek z verejného rozpočtu zohľadňujúcich environmentálne aspekty pri vybraných prioritných skupinách produktov z celkového objemu uzatvorených zmlúv

Graf č. 2: Vývoj úrovne uplatňovania zeleného verejného obstarávania (GPP)

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% GPP z celkového verejného obstarávania vo väzbe na počet zákaziek	3,5	3,25	7,58	0,31	14,74	5,14	11,75	17,04
% GPP z celkového verejného obstarávania vo väzbe na hodnotu uskutočnených zákaziek	7,9	6,43	3,83	10,92	11,45	17,7	16,77	19,57

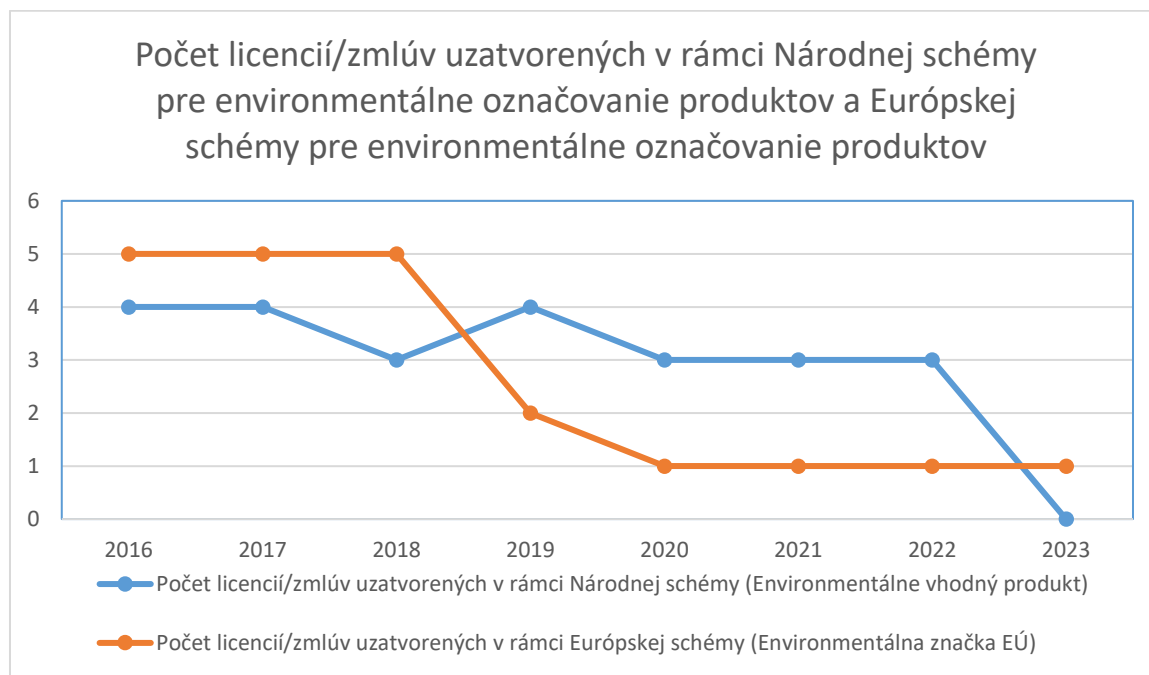
Zdroj údajov: SAŽP

Vyhodnotenie indikátora 1.4:

Percentuálny podiel GPP z celkového verejného obstarávania vo väzbe na hodnotu uskutočnených zákaziek v roku 2018 predstavoval menej ako 4 %. Od tohto roku však percentuálny podiel rastie a v roku 2023 predstavoval už takmer 20 %. Cieľ stanovený v Envirostratégii 2030 — do roku 2030 dosiahnuť až 70 % podiel GPP je však stále vzdialený. *Poznámka: údaje týkajúce sa percentuálneho podielu GPP vychádzajú z dotazníkových prieskumov, do ktorých sa v roku 2018 zapojilo len 30 % z 1 529 verejných inštitúcií a v roku 2023 necelých 32 % zo 4 233 verejných inštitúcií (orgány štátnej správy a im podriadené organizácie, samosprávne kraje a nimi zriadené organizácie, mestá a obce).*

Indikátor 1.5 Počet licencií/zmlúv uzatvorených v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov a Európskej schémy pre environmentálne označovanie produktov Environmentálnej značky EÚ

Graf č. 3: Počet licencií/zmlúv uzatvorených v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov a Európskej schémy pre environmentálne označovanie produktov

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet licencií/zmlúv uzatvorených v rámci Národnej schémy pre environmentálne	4	4	3	4	3	3	3	0

označovanie produktov								
Počet licencií/zmlúv uzatvorených v rámci Európskej schémy pre environmentálne označovanie produktov	5	5	5	2	1	1	1	1

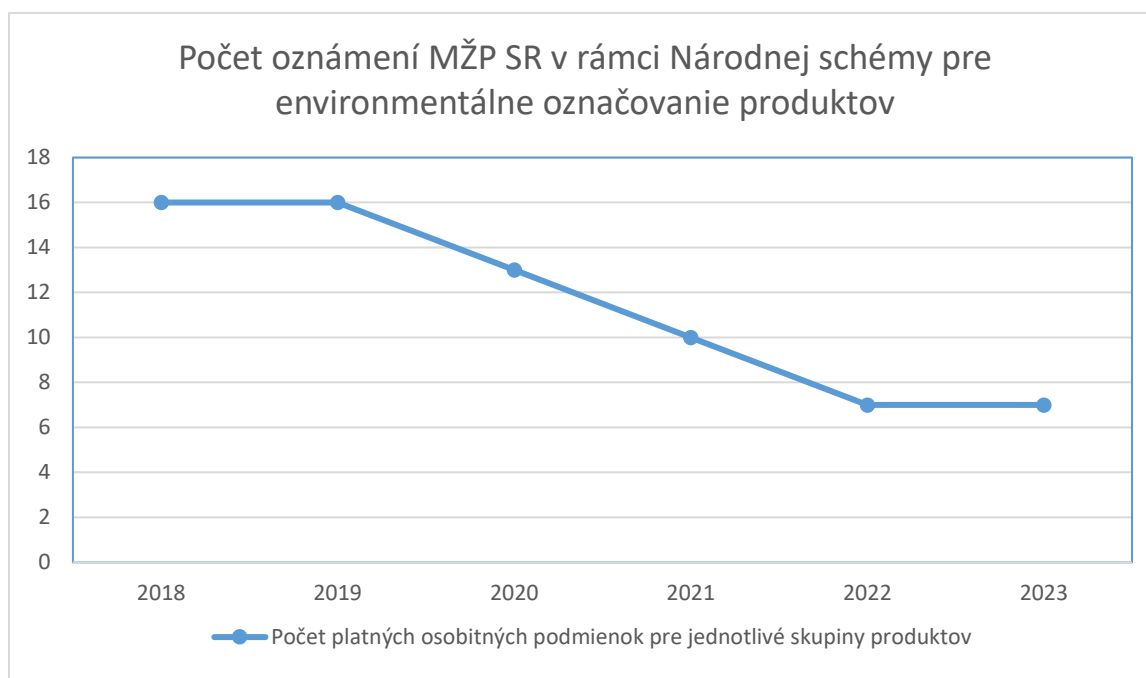
Zdroj údajov: SAŽP

Vyhodnotenie indikátora 1.5:

Počet licencií/zmlúv uzatvorených v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov v období rokov 2016 — 2022 stagnoval a v roku 2023 dokonca klesol na nulu. V prípade licencií/zmlúv uzatvorených v rámci Európskej schémy pre environmentálne označovanie produktov bol zaznamenaný výrazný pokles v roku 2019. Napriek tomu, že záujem o udeľovanie Environmentálnej značky EÚ zo strany podnikateľského sektora naďalej pretrváva, počet uzatvorených licencií od roku 2020 zostáva na rovnakej úrovni. Z uvedeného vývoja počtu licencií/zmlúv je zrejmé, že národná environmentálna značka sa stala pre výrobcov neatraktívna a v tejto oblasti existuje priestor na zlepšenie osvetu medzi spotrebiteľmi, ktorí môžu vyvinúť tlak na výrobcov a požadovať produkty šetrnejšie k životnému prostrediu s overenými environmentálnymi vlastnosťami. Nežiadúci vývoj v počte uzatvorených licencií/zmlúv, resp. produktov ocenených národnou a európskou environmentálnou značkou zároveň poukazuje na potrebu vytvárania motivácií pre podnikateľský sektor zo strany štátu, aby mali podniky záujem zapojiť sa do dobrovoľnej schémy environmentálneho označovania.

Indikátor 1.6 Počet oznámení MŽP SR v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov

Graf č. 4: Počet oznámení MŽP SR v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov

Podrobné zhodnotenie:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet Oznámení MŽP SR v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov	16	16	13	10	7	7

Zdroj údajov: SAŽP

Vyhodnotenie indikátora 1.6:

Počet platných Oznámení MŽP SR v rámci Národnej schémy pre environmentálne označovanie produktov má v sledovanom období (2018 — 2023) klesajúci charakter. Celkovo od roku 1997 boli vytvorené národné environmentálne kritériá na 40 skupín produktov.

Vyhodnotenie hlavného cieľa PPVO SR:

Hlavný cieľ PPVO SR, ktorým je posun od materiálového zhodnocovania k predchádzaniu vzniku odpadu v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva SR, sa zatiaľ nedarí naplniť. Množstvo vyprodukovaného odpadu (komunálny odpad, ostatný odpad a nebezpečný odpad) v období rokov 2018 — 2023 vzrástlo o necelých 9 %. Pozitívom je nárast podielu materiálového zhodnotenia — kým v roku 2018 predstavoval tento spôsob nakladania s odpadom necelých 30 %, tak v roku 2023 to bolo vyše 50 %. V sledovanom období bolo pri šiestich indikátoroch pozorované zlepšenie len v oblasti počtu registrovaných organizácií a ich miest v schéme EMAS v SR a pri uplatňovaní zeleného verejného obstarávania. Pri ostatných indikátoroch bola zaznamenaná stagnácia, resp. zhoršenie. Vzhľadom na uvedené hodnotíme hlavný cieľ Programu predchádzania vzniku odpadu ako stále pomerne vzdialený.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.1.	Prepojenie aktivít predchádzania vzniku odpadu s aktivitami týkajúcimi sa Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a prípravu Národného investičného plánu Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 (v rámci cieľa 12. Zabezpečiť udržateľnú spotrebu a výrobné schémy). Predchádzanie vzniku odpadu je neoddeliteľnou súčasťou obehového hospodárstva a ako také sa dotýka výrobkovej a spotrebiteľskej politiky.	Uznesením vlády SR č. 412/2018 bol schválený Národný investičný plán SR 2018 - 2030 - pilotná verzia, súčasťou ktorej sú aj vznesené pripomienky MŽP SR vo vzťahu k predchádzaniu vzniku odpadu. Zároveň MŽP SR má zastúpenie (1 člen) v pracovnej skupine pre Agendu 2030.
O.2.	Zvýšiť poplatky za ukladanie odpadov na skládky odpadov v rámci novely zákona o poplatkoch za uloženie odpadov v nadväznosti na jeho účinnosť a príslušného vykonávacieho predpisu.	V roku 2024 začal legislatívny proces zákona č. 329/2018 Z. z. LP/2024/124 (https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/124). Základným cieľom predkladaného návrhu zákona je zníženie administratívnej záťaže obcí pri poskytovaní príspevkov z Environmentálneho fondu prostredníctvom odstránenia povinnosti obce požiadať fond o vyplatenie príspevku. Okrem toho je v legislatívnom procese ďalšia zmena nariadenia vlády č. 330/2018 Z. z. LP/2024/277 (https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/277). Cieľom je výrazné zvýšenie poplatkov za skládkovanie zmesového komunálneho odpadu a zavedenie novej sadzby poplatku za výstup z úpravy zmesového komunálneho odpadu.
O.3.	Presadzovanie predchádzania vzniku odpadov do koncepčných dokumentov dotknutých rezortov (ekodizajn, inovatívne výrobné procesy, zelené verejné obstarávanie,...)	Priebežne plnené v rámci vznášania pripomienok MŽP SR k návrhom dokumentov iných rezortov.
O.4.	Zlepšiť informovanosť verejnosti prostredníctvom informačných a vzdelávacích kampaní, ktoré budú zamerané na predchádzanie vzniku odpadov. Plnenie opatrenia bude realizované v	V období máj 2016 – december 2023 bol realizovaný Národný projekt SAŽP „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“, ktorý riešil aj oblasť

	zmysle Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, prostredníctvom aktivít Národného Projektu „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“, ako aj ďalších aktivít.	predchádzania vzniku odpadu a pripravovaný je nadväzujúci národný projekt SAŽP podobného charakteru.
O.5.	Ministerstvá a im podriadené organizácie, ako aj ostatné ústredné orgány štátnej správy budú dôsledne uplatňovať princípy zeleného verejného obstarávania v súlade s aktuálnym Národným akčným plánom pre zelené verejné obstarávanie v SR (v súčasnosti NAP GPP III, schválený uznesením vlády SR č. 590/2016). Postupne bude zavedené povinné zelené verejné obstarávanie pre samosprávne kraje a mestá. Postupné smerovanie k povinnému elektronickému zelenému obstarávaniu. Stimulovať zelené inovácie je potrebné zvýšením podielu zeleného obstarávania.	Od 1.7.2020 je povinnosť pre ministerstvá a ostatné ÚOŠS nakupovať určené produktové skupiny cez zelené verejné obstarávanie. Boli vydané metodiky a aktualizované znenia obsahujúce environmentálne charakteristiky pre cestnú dopravu, kopírovací a grafický papier, čistiace prostriedky, počítače, monitory, tablety a smartfóny. Postupne budú nasledovať ďalšie produktové skupiny. Metodiky obsahujúce environmentálne charakteristiky pre vyššie uvedené oblasti, na základe ktorých budú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy obstarávať takéto produkty nazeleno, čiže s ohľadom na ich environmentálne vplyvy, zoberala na vedomie vláda SR svojimi uzneseniami.
O.6.	Podpora predchádzania vzniku odpadov uplatňovaním udržateľných modelov výroby a spotreby prostredníctvom vytvorenia relevantných podmienok na rozvoj a implementáciu dobrovoľných nástrojov v oblasti environmentálnej politiky (environmentálne označovanie produktov, EMAS – schéma pre environmentálne manažérstvo a audit, zelené verejné obstarávanie) a prostredníctvom ekodizajnu	Národný projekt SAŽP – facebooková stránka k EMAS, TV spoty Zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní je zabezpečené zvýšenie motivácie firiem uplatnením systému environmentálneho manažérstva a auditu (EMAS) v rámci podmienok účasti v procese verejného obstarávania.

2. ZMESOVÝ KOMUNÁLNY ODPAD

Cieľ: Znížiť množstvo zmesového komunálneho odpadu do roku 2025 o 50 % v porovnaní s rokom 2016.

Indikátory:

- 2.1 Množstvo komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu (tis. ton)
- 2.2 Množstvo zmesového komunálneho odpadu a komunálneho odpadu celkom (vrátane drobných stavebných odpadov) na HDP a počet obyvateľov

Poznámka:

Vzhľadom na novelu Rámcovej smernice o odpade sa zákonom č. 460/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1.7.2020 zmenila aj definícia komunálneho odpadu. Po novom je definícia komunálneho odpadu širšia, keďže už nezahŕňa vymedzenie „okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby-podnikateľa“.

Podľa § 80 odsek 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o odpadoch“) je komunálny odpad

a) zmesový odpad a oddelene vyzbieraný odpad z domácností vrátane papiera a lepenky, skla, kovov, plastov, biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, dreva, textílií, obalov, odpadu z elektrických zariadení a elektronických zariadení, použitých batérií a akumulátorov a objemného odpadu vrátane matracov a nábytku,

b) zmesový odpad a oddelene vyzbieraný odpad z iných zdrojov, ak je tento odpad svojím charakterom a zložením podobný odpadu z domácností.“

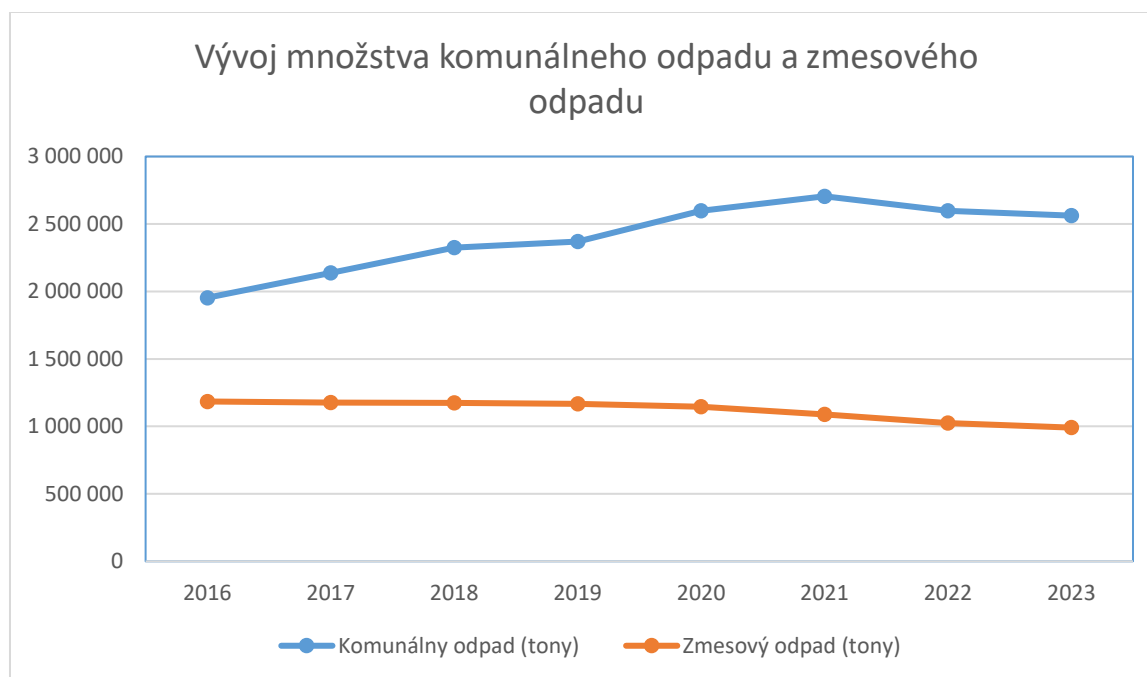
Pojmom „zmesový odpad“ bol v zákone o odpadoch nahradený dlhodobo používaný pojem „zmesový komunálny odpad“, avšak definícia sa uvedeným nezmenila. Aj v rámci Katalógu odpadov ostal používaný pojem „zmesový komunálny odpad“ pre katalógové číslo 20 03 01. V praxi obidva pojmy predstavujú ten istý odpad.

Okrem toho bolo prijaté negatívne vymedzenie pojmu komunálny odpad, t. j. čo komunálnym odpadom nie je. Komunálny odpad nezahŕňa odpad z výroby, odpad z poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybárstva, odpad zo septikov, kanalizačnej siete a čistiarní vrátane čistiarenského kalu, staré vozidlá, stavebný odpad ani odpad z demolácií.

Novelou zákona o odpadoch sa zavádza aj definícia odpadu z domácností (odpad z domácností je odpad, ktorý vyprodukovali domácnosti).

Indikátor 2.1 Množstvo komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu (tis. ton)

Graf č. 5: Vývoj množstva komunálneho odpadu a zmesového odpadu

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Komunálny odpad (tony)	1 953 478	2 136 952	2 325 178	2 369 725	2 596 725	2 705 327	2 597 457	2 560 970

Zmesový odpad (tony)	1 184 729	1 176 580	1 174 065	1 166 419	1 144 886	1 089 587	1 025 072	991 136
-----------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------

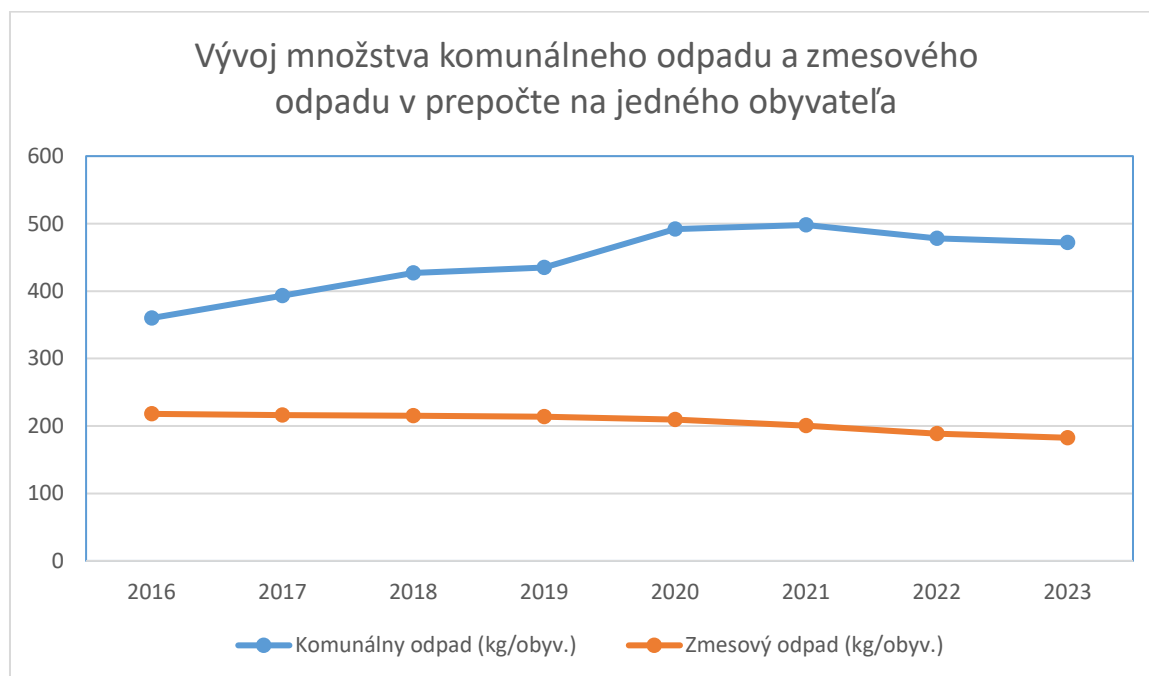
Zdroj údajov: ŠÚ SR (údaje zverejnené ku dňu 30.11.2023), MŽP SR (rok 2023)

Vyhodnotenie indikátora 2.1:

Množstvo komunálneho odpadu v sledovanom období (2016 — 2023) vzrástlo o vyše 31 %. Medziročne (2022 — 2023) bol však pozorovaný pokles o 1,4 % a medziročne (2021 – 2022) bol pokles ešte výraznejší. V prípade zmesového odpadu bol v sledovanom období (2016 — 2023) pozorovaný pokles o vyše 16 % a medziročne bol zaznamenaný pokles o vyše 3 %.

Indikátor 2.2 Množstvo zmesového komunálneho odpadu a komunálneho odpadu celkom (vrátane drobných stavebných odpadov) na HDP a počet obyvateľov

Graf č. 6: Vývoj množstva komunálneho odpadu a zmesového odpadu v prepočte na jedného obyvateľa

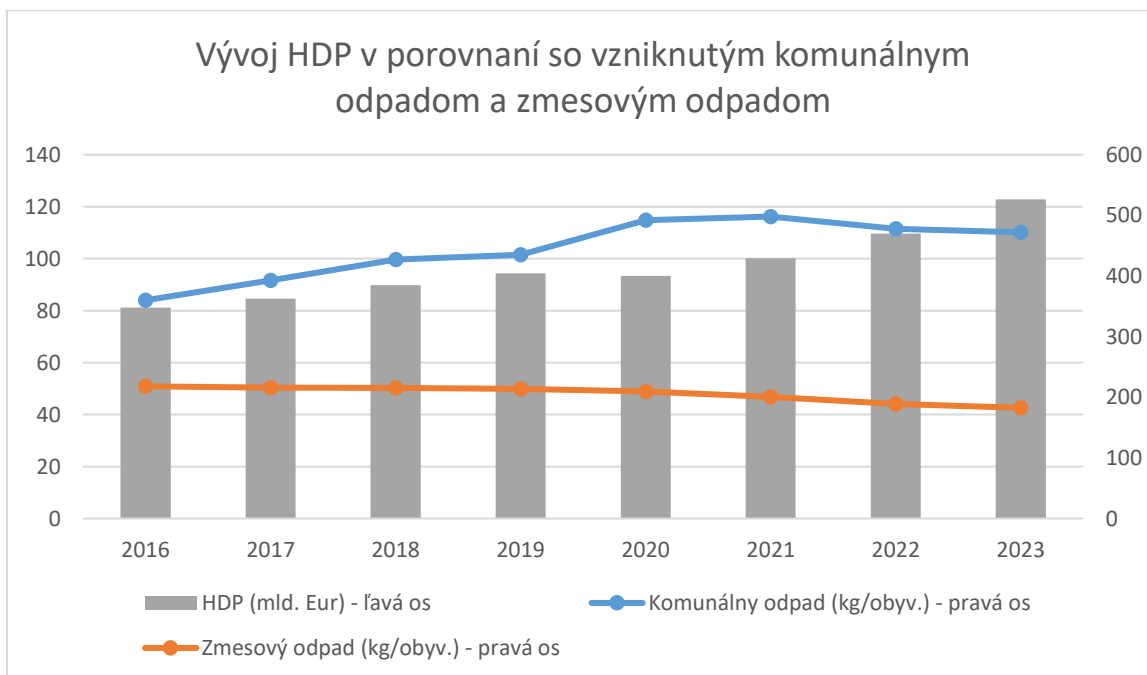
Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------	------	------	------

Komunálny odpad (kg/obyv.)	360	393	427	435	492	498	478	472
Zmesový odpad (kg/obyv.)	218	216,2	215,4	213,7	209,7	200,5	188,8	182,6

Zdroj údajov: ŠÚ SR (údaje zverejnené ku dňu 30.11.2023), MŽP SR (rok 2023)

Graf č. 7: Vývoj množstva komunálneho odpadu, zmesového odpadu a hrubého domáceho produktu.

Poznámka: Ľavá os — HDP v mld. Eur; Pravá os — kg/obyv.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Komunálny odpad (kg/obyv.)	360	393	427	435	492	498	478	472
Zmesový odpad (kg/obyv.)	218	216,2	215,4	213,7	209,7	200,5	188,8	182,6

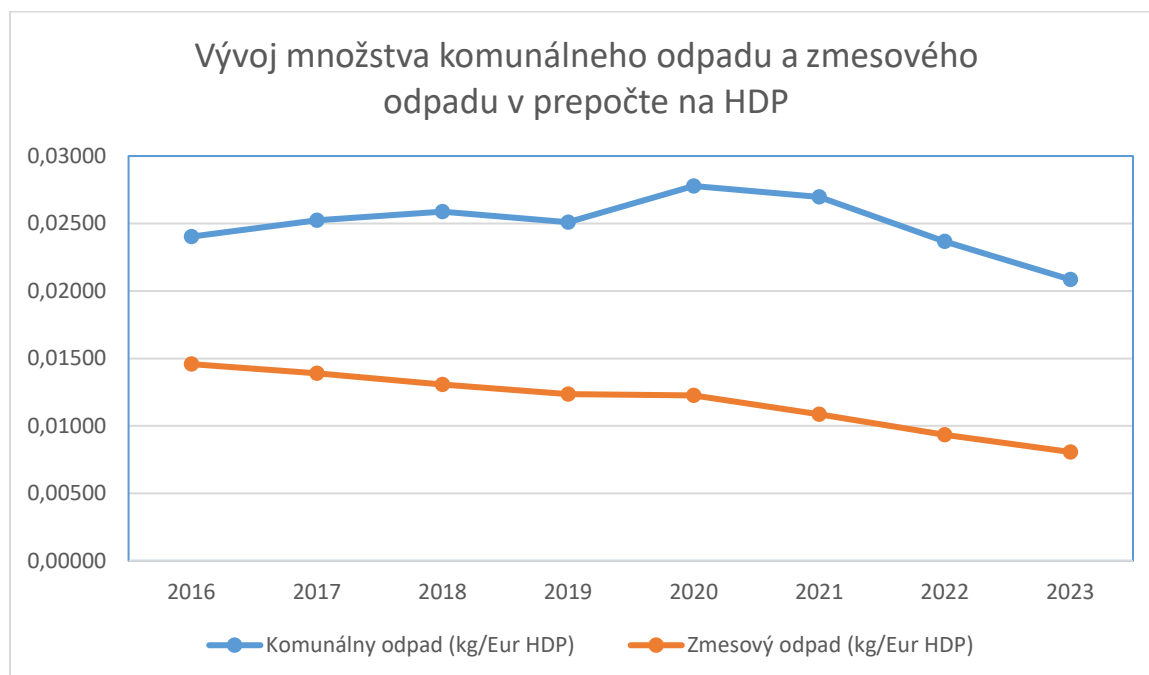
HDP v bežných cenách (mil. Eur)	81 265,2	84 669,9	89 874,7	94 429,7	93 449,7	100 244,5	109 762	122 812,8
--	----------	----------	----------	----------	----------	-----------	---------	-----------

Zdroj údajov: HDP – revidované a predbežné ročné údaje HDP v bežných cenách – ŠÚ SR; KO a ZO – ŠÚ SR (údaje zverejnené ku dňu 17.09.2024), MŽP SR (rok 2023)

Vyhodnotenie indikátora 2.2:

Množstvo komunálneho odpadu a zmesového odpadu v prepočte na jedného obyvateľa kopíruje vývoj v celkovom množstve vyprodukovaného komunálneho a zmesového odpadu. V prípade HDP bol v celom sledovanom období (2016 – 2023) pozorovaný nárast o vyše 51 %, čo bolo sprevádzané miernejším nárastom produkcie komunálneho odpadu. Zmena bola zaznamenaná medzi rokmi 2021 – 2023, kedy síce bol pozorovaný nárast HDP, ale v prípade komunálneho aj zmesového odpadu bol pozorovaný pokles. Toto však môže byť spôsobené najmä infláciou, ktorá mala za následok pokles životnej úrovne a tým pádom aj nižšiu spotrebu obyvateľstva a teda aj nižšiu produkciu odpadov.

Graf č. 8: Vývoj množstva komunálneho odpadu a zmesového odpadu v prepočte na jednotku HDP.

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Komunálny odpad (kg/Eur HDP)	0,02403	0,02523	0,02587	0,02509	0,02778	0,02698	0,02366	0,02085

Zmesový odpad (kg/Eur HDP)	0,014578	0,013896	0,01306	0,01235	0,01225	0,01087	0,00934	0,00807
-----------------------------------	----------	----------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Zdroj údajov: ŠÚ SR (údaje zverejnené ku dňu 17.09.2024)

Vyhodnotenie cieľa týkajúceho sa zmesového komunálneho odpadu:

Znížiť množstvo zmesového komunálneho odpadu do roku 2025 o 50 % v porovnaní s rokom 2016 sa zatiaľ nedarí naplniť. V roku 2023 bolo vyprodukovaných 991 136 ton zmesového odpadu, čo je v porovnaní s rokom 2016 menej len o 16,3 %. Pokles vzniku zmesového odpadu je tak potrebné výrazne urýchliť. V nasledujúcich rokoch bude potrebné sledovať, či zavádzané opatrenia (napr. postupné rušenie výnimiek z povinnosti triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu, plánované rozšírenie triedeného zberu o textil, či iniciatíva zavedenia povinného množstvového zberu zmesového odpadu) budú premietnuté do poklesu zmesového odpadu. Cieľovou hodnotou do roku 2025 je 592 364,5 ton zmesového odpadu. V prípade produkcie komunálneho odpadu v prepočte na jedno euro HDP bol v sledovanom období (2016 — 2023) zaznamenaný pokles o vyše 13 % a v prípade zmesového odpadu v prepočte na jedno euro HDP bol zaznamenaný pokles o vyše 44 %.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.7.	Zmena nastavenia programov odpadového hospodárstva na úrovni krajov a samospráv: v rámci záväznej časti POH uviesť aktivity na predchádzanie vzniku odpadu formou konkrétnych krokov a cieľov.	Novelou zákona o odpadoch č. 372/2021 Z. z. bol do § 9 za odsek 5 vložený nový odsek 6, ktorý znie: „(6) Záväzná časť programu kraja okrem údajov podľa odseku 5 obsahuje aj konkrétne ciele a opatrenia na podporu predchádzania vzniku odpadu. Uvedené ciele a opatrenia vychádzajú z platného programu predchádzania vzniku odpadu a zohľadňujú špecifiká a podmienky kraja.“. Zároveň bol § 10 zákona o odpadoch zrušený, POH obce už nebude vypracovávaný.
O.8.	Zavedenie povinného množstvom zberu komunálneho odpadu.	V roku 2023 bol do NR SR predložený návrh zákona o odpadoch, ktorým sa zavádzal povinný množstvový zber komunálneho odpadu na celom území SR v zmysle uvedeného opatrenia. Uvedený návrh zákona o odpadoch nebol v NR SR schválený. Ďalšie predloženie návrhu zákona o odpadoch ustanovujúceho túto povinnosť nie je v súčasnosti známe.
O.9.	Vypracovanie analýzy vplyvov zavedenia zberu odpadov „od dverí k dverám“ a množstvom zberu, ktoré sú spojené s evidenciou odpadov na úrovni obyvateľov ako nástroja pre zavedenie týchto krokov na úrovni SR.	Analýza vplyvov zavedenia zberu odpadov „od dverí k dverám“ a množstvom zberu boli zahrnuté do štúdie vypracovanej IEP, Ako von zo smetiska, https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/ako-von-zo-smetiska.html
O.10.	Podpora systémov spätného odberu odpadov z výrobkov, ako aj lokálnych zálohových systémov formou úpravy legislatívy a ekonomickej motivácie.	Do Programu Slovensko 2021 – 2027 bola navrhnutá podpora lokálnych zálohových systémov. Samotná realizácia podpory sa očakáva po vyhlásení konkrétnych výziev.
O.11.	Podpora informačných a vzdelávacích aktivít na predchádzanie vzniku ZKO vo forme systematického vzdelávania obyvateľov pomocou: • portálu vytvorenému k predchádzaniu vzniku odpadu	Na jar 2023 bol sprevádzkovaný portál k podpore predchádzania vzniku odpadu https://predchadzajmeodpadu.sk/ . Súčasťou portálu je aj galéria príkladov dobrej praxe pre kategórie domácnosť, firma, škola a samospráva, ktorá by sa mala postupne rozširovať.

	• dobrých príkladov z praxe zo Slovenska a zahraničia uverejňovaných na portáli k predchádzaniu vzniku odpadu.

3. BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÝ KOMUNÁLNY ODPAD (BRKO)

Cieľ: Znížiť množstvo biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade o 60 % do roku 2025 oproti stavu v roku 2016.

Indikátory:

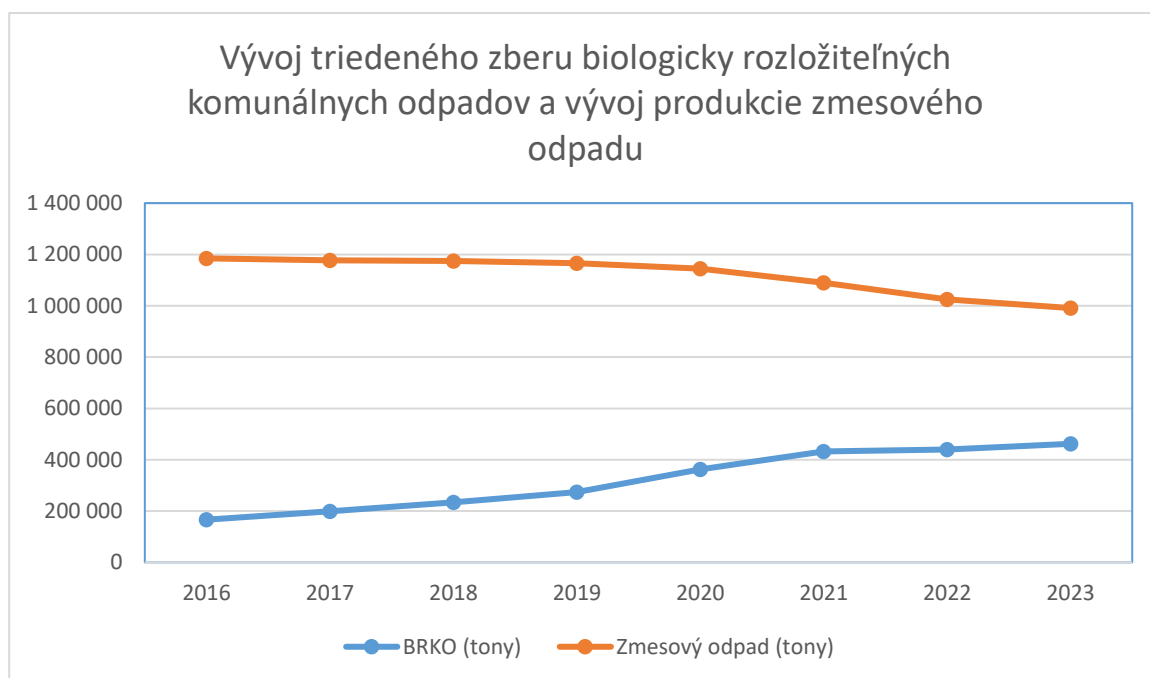
- 3.1 Množstvo BRKO (tis. ton)
- 3.2 Podiel biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade (%)
- 3.3 Počet samospráv, ktoré podporujú domáce a komunitné kompostovanie/počet domácností, ktoré sa do domáceho kompostovania zapoja/počet komún, ktoré sa zapoja do komunitného kompostovania (potreba dopracovania metodiky získania štatistických údajov)

Poznámka: Metodika pre zisťovanie zloženia komunálneho odpadu bola schválená a zverejnená vo Vestníku MŽP SR v číastke 3 v roku 2020 ako Opatrenie MŽP SR č. 1/2020 z 29. júla 2020 o metodike analýzy zmesového odpadu.

*Z dôvodu lepšej prehľadnosti sú pre potreby vyhodnotenia tohto indikátora **zahrnuté tieto kódy odpadov: 20 01 08 (biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad), 20 01 25 (jedlé oleje a tuky), 20 01 38 (drevo iné ako uvedené v 20 01 37), 20 02 01 (biologicky rozložiteľný odpad) a 20 03 02 (odpad z trhovísk).***

Indikátor 3.1 Množstvo BRKO (tis. ton)

Graf č. 9: Vývoj triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a vývoj produkcie zmesového odpadu

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BRKO (tony)	166 343	199 240	233 609	273 336	361 853	432 422	439 556	461 960
Zmesový odpad (tony)	1 184 729	1 176 580	1 174 065	1 166 419	1 144 886	1 089 587	1 025 072	991 136

Zdroj údajov: ŠÚ SR, MŽP SR (rok 2023); v BRKO sú zahrnuté tieto kódy odpadov: 20 01 08 (biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad), 20 01 25 (jedlé oleje a tuky), 20 01 38 (drevo iné ako uvedené v 20 01 37), 20 02 01 (biologicky rozložiteľný odpad) a 20 03 02 (odpad z trhovísk)

Vyhodnotenie indikátora 3.1:

Množstvo triedeného BRKO v sledovanom období (2016 — 2023) vzrástlo o takmer 178 %. Medziročne sa množstvo tohto prúdu odpadu zvýšilo o vyše 5 %. V ďalších rokoch je však predpoklad nárastu množstva vytriedeného BRKO, nakoľko od 01.01.2021 sa v zákone o odpade začali výnimky z triedeného zberu kuchynského odpadu z domácností postupne rušiť a od 01.01.2023 sa povinnosť zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu do zberných nádob nevzťahuje na tú časť obce, ktorá preukáže, že 100 % domácností kompostuje vlastný odpad.

Indikátor 3.2 Podiel biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade (%)

Vyhodnotenie indikátora 3.2:

Pre tento indikátor v súčasnosti nedisponujeme potrebnými údajmi. Údaje k hodnoteniu tohto indikátora je možné získať prostredníctvom analýz zmesového komunálneho odpadu, ktoré by boli opakovane vykonávané v územných jednotkách v SR na základe jednotnej metodiky.

Indikátor 3.3 Počet samospráv, ktoré podporujú domáce a komunitné kompostovanie/počet domácností, ktoré sa do domáceho kompostovania zapoja/počet komunít, ktoré sa zapoja do komunitného kompostovania (potreba dopracovania metodiky získania štatistických údajov)

Podrobné zhodnotenie:

	Celkový počet samospráv/domácností v SR	2022
Počet samospráv, ktoré podporujú domáce kompostovanie	2887	1837
Počet domácností, ktoré sa zapojili do domáceho kompostovania	1 098 846	518 309
Počet samospráv, ktoré podporujú komunitné kompostovanie	2887	648

Zdroj: MŽP SR

Vyhodnotenie indikátora 3.3:

Počet samospráv, ktoré podporujú domáce kompostovanie predstavoval v roku 2022 necelých 64 %. V rovnakom roku podporovalo komunitné kompostovanie vyše 22 % samospráv. V roku 2022 sa z 1 098 846 domácností v SR do domáceho kompostovania zapojilo vyše 47 % z nich.

Vyhodnotenie cieľa týkajúceho sa biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu:

Cieľ, ktorým je znížiť množstvo biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade o 60 % do roku 2025 oproti stavu v roku 2016 nie je možné presne vyhodnotiť, nakoľko metodika pre analýzy zmesového odpadu na zisťovanie zloženia komunálneho odpadu bola schválená a zverejnená až v júli 2020 a v súčasnosti nedisponujeme potrebnými údajmi. V 4Q 2023 – 1Q 2024 prebiehali práce SAŽP a ŠÚ SR na určení potrebnej veľkosti reprezentatívnej vzorky odpadu pre potrebu realizácie analýz zmesového odpadu. Vzhľadom na trend poklesu produkcie zmesového odpadu a nárast triedeného zberu BRKO je možné predpokladať, že postupne klesá množstvo BRKO v zmesovom odpade. Bez výsledkov analýz za celú SR však nie je možné presne vyčíslieť, aký je v súčasnosti obsah BRKO v zmesovom odpade. Cieľ zníženia podielu BRKO v ZO o 60 % za obdobie 2016 – 2025 za doteraz sledované obdobie tak nie je možné v súčasnosti presne vyhodnotiť. Údaje pre počet samospráv, ktoré podporujú domáce a komunitné kompostovanie/počet domácností, ktoré sa do domáceho kompostovania zapoja/počet komunít, ktoré sa zapoja do komunitného kompostovania, poukazujú na to, že domáce kompostovanie je v SR využívané a prispieva k minimalizácii produkcie zmesového komunálneho odpadu.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.12.	Vypracovanie stratégie nakladania s BRKO vrátane dôkladnej analýzy vzniku BRKO a aplikovania platnej hierarchie odpadového hospodárstva s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadu.	Cieľ obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľného odpadu na skládky odpadov stanovený na rok 2020 bol splnený a vypracovanie novej stratégie nebolo potrebné. (https://www.minzp.sk/files/sekcia-enviromentalneho-hodnotenia-riadenia/odpady-a-obaly/registre-a-zoznamy/strategia_biodpad.pdf)
O.13.	Legislatívna, finančná a informačná podpora domáceho a komunitného kompostovania.	Finančná podpora je realizovaná prostredníctvom dotácií pre samosprávy z Environmentálneho fondu, informačná podpora bola realizovaná prostredníctvom implementácie Národného projektu „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“, zároveň pre samosprávy boli vypracované informačné letáky k téme domáceho a komunitného kompostovania, ktoré sú voľne dostupné na webovom sídle MŽP SR (https://www.minzp.sk/odpady/letaky/). Informačná podpora je realizovaná aj v podobe portálu https://predchadzajmeodpadu.sk/ V zákone o odpadoch sa aj po postupnom rušení výnimiek z triedeného zberu kuchynského odpadu z domácností zachovala výnimka, ktorá umožňuje obciam nezabezpečovať triedený zber kuchynského odpadu, ak si občania tento odpad svojpomocne kompostujú. Takouto legislatívnou úpravou sa podporuje kompostovanie vo vlastných kompostovacích zásobníkoch u občanov.
O.14.	Zavedenie systému štatistík na úrovni samospráv o počte domácností, ktoré si svojpomocne kompostujú biologické odpady formou domáceho a komunitného kompostovania.	Od roku 2021 boli zavedené štatistické zisťovania počtu domácností, ktoré si svojpomocne kompostujú biologické odpady formou domáceho kompostovania zisťovaním údajov o komunálnom odpade na úrovni obcí.

O.15.	Príprava metodiky na výpočet množstiev kompostovaných biologicky rozložiteľných odpadov formou domáceho a komunitného kompostovania.	V júni 2019 EK vydala Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/1004, ktorým sa stanovujú pravidlá výpočtu overovania a nahlasovania údajov o odpade v súlade s Rámcovou smernicou o odpade, kde v článku 4 ustanovila výpočet recyklovaného komunálneho biologicky rozložiteľného odpadu podľa článku 11a ods. 4 Rámcovej smernice o odpade. Keďže sa mal stanoviť vhodný spoločný prístup v členských štátoch, ktorým sa zabezpečí vysoká úroveň spoľahlivosti nahlasovaných údajov a stanovenie výpočtu biologicky rozložiteľného odpadu triedeného a recyklovaného pri zdroji nie je vždy možné, pretože s ním zvyčajne nakladajú jednotlivé domácnosti, bolo potrebné ustanoviť na európskej úrovni pravidlá výpočtu.
O.16.	Vytvorenie jednotnej metodiky sledovania množstva a druhov biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade (vykonávania analýzy zmesového komunálneho odpadu) a zavedenie povinnosti vykonávania priebežných analýz.	V roku 2020 bolo schválené opatrenie MŽP SR č. 1/2020 o metodike analýzy zmesového odpadu. Toto opatrenie upravuje metodiku analýzy zmesového odpadu (ďalej len „analýza“), ktorá je potrebná na preskúmanie zloženia zmesového odpadu. Cieľom analýzy je zistiť zastúpenie jednotlivých druhov zložiek odpadu v zmesovom odpade a ich množstiev.
O.17.	Príprava a realizácia Národného vzdelávacieho programu o predchádzaní vzniku biologicky rozložiteľných odpadov a odpadov z potravín pre jednotlivé cieľové skupiny – obyvateľov, samosprávy a štátnu správu	Národný vzdelávací program o predchádzaní vzniku biologicky rozložiteľných odpadov a odpadov z potravín do súčasnosti nebol pripravený. Realizujú sa čiastkové vzdelávacie aktivity v rámci MŽP SR a podriadených organizácií MŽP SR.

4. ODPAD Z POTRAVÍN

Cieľ: Podporovať znižovanie vzniku potravinového odpadu, ktorý vzniká v maloobchode a u spotrebiteľa a znížiť potravinové straty v celom reťazci výroby a distribúcie potravín.

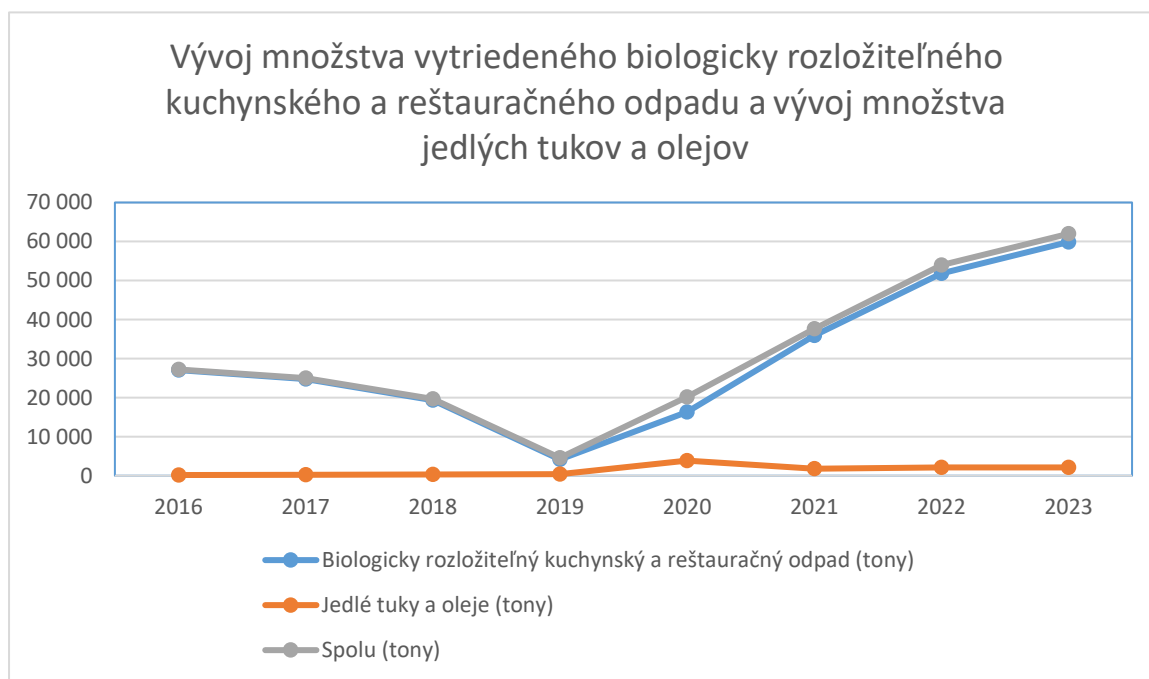
Indikátory:

- 4.1 Množstvo biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu (tis. ton)
- 4.2 Podiel potravinového odpadu v komunálnom odpade (%)

Definícia podľa zákona o odpadoch: Potravinový odpad sú všetky potraviny, ktoré sa stali odpadom.

Indikátor 4.1 Množstvo biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu (tis. ton)

Graf č. 10: Vývoj množstva vytriedeného biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu a vývoj množstva použitých jedlých tukov a olejov

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (tony)	27 030,1	24 787,7	19 345	4 156,34	16 274,68	35 916,86	51 818,03	59 883,57
Jedlé oleje a tuky (tony)	176,4	241,6	334	425,23	3 862,99	1 758,2	2 127,74	2 094,22

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu (tony)	27 206,5	25 029,3	19 679	4 581,57	20 137,67	37 675,06	53 945,77	61 977,79

Zdroj údajov: ŠÚ SR (2019 - 2022), Štatistické ročenky (2016 - 2018), MŽP SR (rok 2023)

Vyhodnotenie indikátora 4.1:

Množstvo vytriedeného biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu v sledovanom období (2016 — 2023) vzrástlo o vyše 121 %. V prípade započítania použitých jedlých tukov a olejov bol nárast ešte vyšší — až takmer 128 %.

Indikátor 4.2 Podiel potravinového odpadu v komunálnom odpade (%)

Vyhodnotenie indikátora 4.2:

Pre tento indikátor v súčasnosti nedisponujeme potrebnými údajmi, nakoľko metodika pre analýzy zmesového odpadu na zisťovanie zloženia komunálneho odpadu bola schválená a zverejnená až v júli 2020. Údaje k hodnoteniu tohto indikátora je možné získať prostredníctvom analýz zmesového komunálneho odpadu, ktoré by boli opakovane vykonávané v územných jednotkách v SR na základe jednotnej metodiky.

Vyhodnotenie cieľa týkajúceho sa odpadu z potravín:

Množstvo biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu v období rokov 2016 — 2019 výrazne kleslo, následne však jeho produkcia opäť vzrástla. V roku 2019 bolo množstvo tohto odpadu na úrovni 4 156,34 ton, čo bolo zapríčinené opravou údajov za mesto Košice. Nárast vzniku tohto odpadu od roku 2020 súvisí s postupným rušením výnimiek zo zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu a zmenou definície komunálneho odpadu. Nutné je však podotknúť, že biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad v roku 2023 predstavoval len 2,3 % z celkovo vzniknutého komunálneho odpadu (v roku 2016 to bolo necelých 1,4 %). V ďalších rokoch bude potrebné sledovať, či sa analýzami zmesového odpadu vykonávanými na celom území Slovenska preukáže, že množstvo biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu bude klesať. Vzhľadom na postupné rušenie výnimiek zo zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácnosti (od 1.1.2023 sa táto povinnosť nevzťahuje už len na tie obce, ktoré preukážu, že 100 % domácností kompostuje vlastný odpad) je možné očakávať, že množstvo vytriedeného kuchynského odpadu z domácností sa bude zvyšovať. Samotný cieľ, ktorým je znižovanie potravinového odpadu, ktorý vzniká v maloobchode a u spotrebiteľa a znižovanie potravinových strát v celom reťazci výroby a distribúcie potravín, nie je možné vzhľadom na chýbajúce údaje presne vyhodnotiť.

S cieľom znížiť plytvanie potravinami a znížiť množstvo vyprodukovaného potravinového odpadu bol s účinnosťou od 1.7.2022 prijatý zákon č. 211/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov, ktorý umožňuje predaj potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti. Prevádzkovateľ môže potraviny, ktorým uplynul dátum minimálnej trvanlivosti, predávať len ak sú bezpečné, len vo svojich vlastných prevádzkach a len konečnému spotrebiteľovi. Takéto potraviny musia byť zreteľne oddelene

umiestnené od ostatných potravín a môžu sa predávať najviac po dobu 45 dní od uplynutia dátumu minimálnej trvanlivosti. Prevádzkovateľ s predajnou plochou väčšou ako 400 m² je povinný najneskôr 48 hodín pred predajom potravín, ktorým uplynul dátum minimálnej trvanlivosti, ponúknuť ako dar tieto potraviny najmenej jednej charitatívnej organizácii.

Pre dosiahnutie efektívneho darovania potravín v SR Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav potravinársky (ďalej len NPPC – VÚP“) v roku 2022 pripravilo dotazník „Register charitatívnych organizácií a darovaných potravín“, ktorý slúžil na získanie prehľadu o množstve darovaných potravín. NPPC – VÚP vypracovalo návrh schém štátnej pomoci na podporu aktivít v oblasti darovstva potravín. Cieľom bolo vytvorenie elektronického dotazníka — registra charitatívnych organizácií v SR, ktorý umožnil získanie a komplexných informácií o charitatívnych organizáciách, materiálno-technickom vybavení, potrebách v súvislosti s darovaním potravín, o spôsobe získavania potravín a manipulácii s nimi, o kvantitatívnych kapacitách na darovanie potravín a o ďalších informáciách.

Na základe získaných informácií z dotazníka bola pripravená výzva v rámci Programu rozvoja vidieka SR za účelom podpory organizácií, ktoré sa zaoberajú darovaním potravín. Pôdohospodárska platobná agentúra začiatkom roka 2023 zverejnila túto výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z Programu rozvoja vidieka SR pod č. 64/PRV/2023. Výzva sa týka investícií súvisiacich s poskytovaním pomoci osobám v hmotnej núdzi, ako sú skladovacie kapacity a prepravné kapacity potrebné na distribúciu potravinovej pomoci cieľovej skupine.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.18.	V zákone o odpadoch ustanoviť zákaz skládkovania potravinového odpadu z veľkoobchodu, maloobchodu a distribúcie s účinnosťou od 1.1.2023.	V zákone č. 372/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, bolo ustanovené: V § 13 písm. e) sa za šiesty bod vkladá nový siedmy bod, ktorý znie: „7. biologicky rozložiteľný odpad z veľkoobchodu, maloobchodu a distribúcie,“. Účinnosť zmeny od 1.1.2023.
O.19.	Posúdiť možnosť zrušenia výnimiek pre povinnosť zavedenia a zabezpečovania vykonávania triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností.	Výnimky boli zrušené, okrem jednej výnimky, ktorá sa týka domáceho kompostovania kuchynského odpadu.

O.20.	Podieľať sa na vypracovaní metodológie na dôsledné zisťovanie/meranie množstva vznikajúceho potravinového odpadu a spôsobov nakladania s potravinovým odpadom.	Metodika EK je v rozhodnutí EK 2019/1597.
O.21.	Aktívne podporovať plnenie opatrení Akčného plánu na predchádzanie plytvaniu potravinami.	Podpora zabezpečená prostredníctvom Národného projektu „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“, v rámci ktorého sa realizovali aj dve konferencie Predchádzanie vzniku odpadov, v roku 2021 a 2023, pričom druhá bola špeciálne zameraná na potravinový odpad.
O.22.	Informačná podpora predchádzania vzniku potravinového odpadu z hľadiska dopadu na životné prostredie.	
O.23.	Podporiť budovanie zón neštandardných potravín (napr. opticky neštandardné ovocie a zelenina) v maloobchodných prevádzkach formou informačných kampaní.	Z dôvodu nedostatočných personálnych kapacít nebolo možné uvedené opatrenie realizovať. V rámci kampane Zatoč s odpadom realizovanej SAŽP bola jedna z výziev zameraná aj na túto oblasť: https://www.ewobox.sk/sazp/zatoc-s-odpadom/jedle-plytvanie

5. ODPAD Z PAPIERA

Cieľ: Znižovať vznik odpadu z papiera a znižovať podiel papiera v zmesovom komunálnom odpade.

Indikátory:

- 5.1 Množstvo odpadu z papiera (tis. ton)
- 5.2 Počet realizovaných informačných aktivít na podporu znižovania množstva spotrebovaného papiera

Indikátor 5.1 Množstvo odpadu z papiera (tis. ton)

Graf č. 11: Vývoj množstva odpadu z papiera a lepenky

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Papier a lepenka (tony)	257 067	292 187	317 909	319 440	370 497	372 007	357 975	347 239

Zdroj: MŽP SR (Zahrnuté sú tieto kódy odpadov: 15 01 01 - obaly z papiera a lepenky, 19 12 01 - papier a lepenka, 20 01 01 - papier a lepenka).

Poznámka: ŠÚ SR od ref. roku 2020 k údajom o KO od obcí pripočítava aj údaje o KO z iných zdrojov (čo je pravdepodobne dôvodom medziročného nárastu pri papieri a lepenke medzi rokmi 2019 — 2020).

Vyhodnotenie indikátora 5.1:

V sledovanom období (2016 — 2023) bol zaznamenaný nárast vzniku odpadu z papiera a lepenky o 35 %. Medziročne (2022 — 2023) bol však zaznamenaný pokles o 3 %.

Do budúcnosti je možné očakávať pokles množstva vznikajúceho odpadu z papiera najmä v nadväznosti na aktivity niektorých obchodných reťazcov s celoslovenskou pôsobnosťou týkajúce sa postupného rušenia tlače a distribúcie papierových letákov do domácností (pre ilustráciu napr. jeden obchodný reťazec ukončil tlač a distribúciu papierových letákov od januára 2023, pričom predpokladá, že táto zmena ročne prinesie úsporu 1 700 ton papiera; iný obchodný reťazec postupne od roku 2018 realizoval kroky k znižovaniu množstiev papierových letákov zmenšením formátu letáku – úspora viac ako 1 500 ton papiera ročne, znižovaním nákladu tlačeného letáku – úspora 6 000 ton papiera ročne, rušenie vkladania akciového letáka do vybraných denníkov a týždenníkov – úspora 1 500 ton papiera ročne, a od januára 2023 plošne zrušil distribúciu letákov do domácností).

Indikátor 5.2 Počet realizovaných informačných aktivít na podporu znižovania množstva spotrebovaného papiera

Vyhodnotenie indikátora 5.2:

Vyhodnotenie uvedeného indikátora je predmetom Prílohy č. 1 tohto dokumentu.

Vyhodnotenie cieľa týkajúceho sa odpadu z papiera:

V sledovanom období bol zaznamenaný nárast vzniku odpadu z papiera a lepenky o 35 %. Medziročne bol však zaznamenaný pokles o 3 %. Cieľ — znižovať vznik odpadu z papiera sa tak zatiaľ nedarí naplniť, hoci od roku 2021 pozorujeme pokles produkcie odpadu z papiera a lepenky. Druhým cieľom, ktorým je znižovať podiel papiera v zmesovom komunálnom odpade nie je možné presne vyhodnotiť, nakoľko metodika analýzy zmesového odpadu na zisťovanie zloženia komunálneho odpadu bola schválená a zverejnená až v júli 2020 a v súčasnosti zatiaľ nedisponujeme potrebnými údajmi. Avšak vzhľadom na trend poklesu produkcie zmesového odpadu, nárast triedeného zberu papiera a lepenky a postupné znižovanie tlače a distribúcie tlačených letákov niektorými veľkými obchodnými reťazcami je možné predpokladať, že postupne klesá množstvo papiera a lepenky v zmesovom odpade.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.24.	Príprava a realizácia kampaní, v rámci ktorých budú obyvatelia informovaní o: - množstvách spotrebovaného papiera na výrobu reklamných materiálov a rôznych katalógov, - možnostiach ochrany pred nevyžiadanou poštou, napr. ponúkaním nálepky „Nevhadzujte reklamy“, ktorú si môžu obyvatelia nalepiť na svoju schránku.	Opatrenie bolo realizované prostredníctvom Národného projektu „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“, v rámci ktorého boli realizované TV spoty, a príspevky na sociálnych sieťach (napr. na Facebooku: https://m.facebook.com/100063708324556/), zriadenie portálu https://predchadzajmeodpadu.sk/ .
O.25.	Iniciovanie a spolupráca v oblasti obmedzovania vzniku a šírenia tlačených reklamných materiálov.	V rámci komunikácie zástupcov MŽP SR so zástupcami MH SR sa nepodarilo nájsť prienik pre nastavenie spolupráce v oblasti obmedzovania vzniku a šírenia tlačených reklamných materiálov. Avšak zákon č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov z dielne MH SR vo viacerých prípadoch upúšťa od povinnosti komunikovať so spotrebiteľom písomnou formou, uprednostňujúc komunikáciu prostredníctvom elektronickej pošty, či iného prostriedku online komunikácie, čo v konečnom dôsledku znižuje množstvo odpadu z papiera.

6. OBJEMNÝ ODPAD

Cieľ: Zvýšiť opätovné použitie objemného odpadu.

Objemný odpad predstavuje nepotrebné, opotrebované, zastarané veci väčších rozmerov, ktorých sa občania chcú a potrebujú zbaviť (napr. nábytok, sanitárne zariadenie, dvere, okná, podlahová krytina, koberce), s katalógovým číslom 20 03 07.

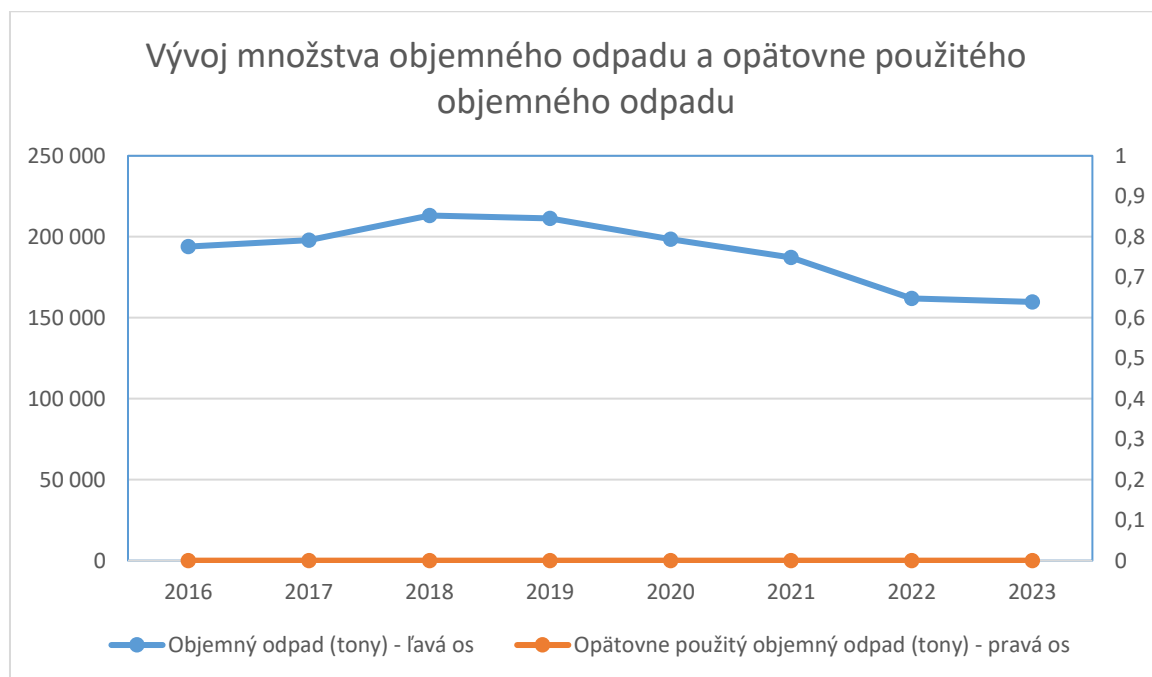
Indikátory:

- 6.1 Množstvo objemného odpadu (tis. ton)
- 6.2 Množstvo opätovne použitého objemného odpadu (tis. ton)

Indikátor 6.1. Množstvo objemného odpadu (tis. ton)

Indikátor 6.2 Množstvo opätovne použitého objemného odpadu (tis. ton)

Graf č. 12: Vývoj množstva objemného odpadu a opätovne použitého objemného odpadu

Podrobné zhodnotenie:

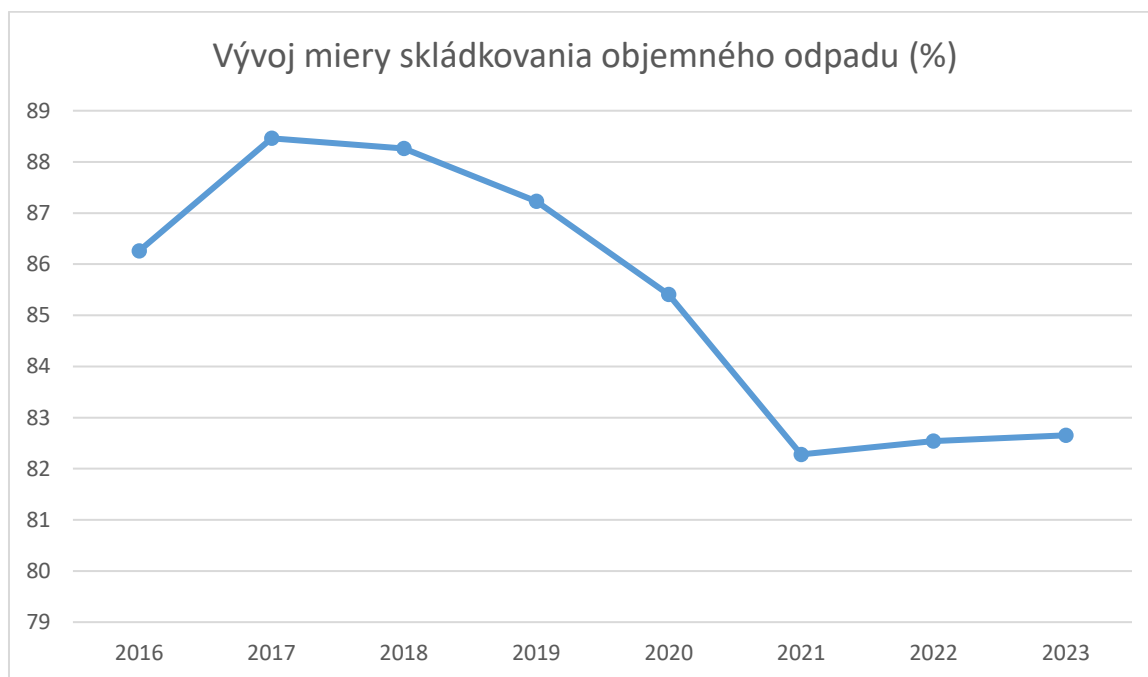
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Objemný odpad (tony)	193 991	197 940	213 135	211 327	198 480	187 244	161 944	159 775
Opätovne použitý objemný odpad (tony)	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: MŽP SR

Vyhodnotenie indikátorov 6.1 a 6.2:

V sledovanom období (2016 — 2023) bol zaznamenaný pokles produkcie objemného odpadu o 17,6 %. Medziročne (2022 — 2023) bol zaznamenaný pokles o 1,3 %. Množstvo vykazovaného opätovne použitého objemného odpadu predstavovalo nulové hodnoty. Napriek viac-menej nulovým vykazovaným hodnotám opätovne použitého objemného odpadu je potrebné uviesť, že na území SR historicky veľmi dobre funguje systém predaja použitého tovaru, o.i. aj výrobkov, ktoré spadajú do definície objemného odpadu, najmä formou online platforiem, prípadne prostredníctvom sociálnych sietí, z ktorých je však v súčasnosti problematické získať údaje.

Graf č. 13: Vývoj miery skládkovania objemného odpadu

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Miera skládkovania objemného odpadu (%)	86,26	88,46	88,26	87,23	85,41	82,28	82,54	82,65

Zdroj: MŽP SR

Vyhodnotenie cieľa týkajúce sa objemného odpadu:

V sledovanom období bol zaznamenaný pokles produkcie objemného odpadu o 17,6 %. Medziročne (2022 — 2023) bol zaznamenaný pokles o 1,3 % . Veľmi dôležité pri objemnom odpade je, aby mali občania k dispozícii alternatívu položenú na vyššej priečke hierarchie odpadového hospodárstva pri možnosti zbavovania sa takéhoto odpadu. V súčasnosti vznikajúce centrá opätovného použitia vedia byť alternatívou, kde sú nepotrebné veci (napr. staré postele, kreslá, stoličky, či lampy) odovzdávané a následne využité a nestanú sa tak odpadom, ktorý končí často na skládkach odpadov, či v zariadeniach na energetické zhodnocovanie odpadu.

Nepriaznivý stav je pozorovaný v prípade miery skládkovania objemného odpadu. Hoci miera skládkovania od roku 2017 klesá, stále zostáva na príliš vysokej úrovni — v roku 2023 bolo skládkovaním zneškodnených viac ako 82 % tohto odpadu.

Množstvo evidovaného opätovne použitého objemného odpadu bolo počas celého sledovaného obdobia nulové. Napriek týmto nízkym vykazovaným hodnotám vieme vďaka existujúcemu systému predaja použitého objemného odpadu prostredníctvom rôznych online platforiem predpokladať, že objemný odpad je opätovne používaný, aj keď MŽP SR zatiaľ nemá k dispozícii konkrétne údaje.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.26.	Legislatívna, finančná a informačná podpora budovania centier opätovného použitia a centier opätovného použitia umiestnených na zberných dvoroch.	Informačná podpora bola realizovaná prostredníctvom Národného projektu „Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku“, v rámci ktorého boli realizované TV spoty, konferencie a príspevky na sociálnych sieťach (napr. na Facebooku: https://m.facebook.com/100063708324556/). Legislatívna podpora bola realizovaná zavedením povinnosti mať na zbernom dvore aj miesto pre opätovne použiteľné výrobky. Finančná podpora je nastavená prostredníctvom Operačného programu Slovensko a prostredníctvom dotačnej schémy Environmentálneho fondu, prostredníctvom

		ktorého je možné každoročne od roku 2019 žiadať o podporu formou dotácie v rámci činnosti rozvoja odpadového a obehového hospodárstva aj na vybudovanie centier na opätovné použitie.
O.27.	Informačná podpora budovania knižníc vecí a projektov výrobcov, ktorí odoberajú nábytok vlastnej výroby, prostredníctvom web portálu k predchádzaniu vzniku odpadu.	Opatrenie bolo realizované zriadením portálu https://predchadzajmeodpadu.sk/ .
O.28.	Posúdenie možností zavedenia finančnej motivácie (z Environmentálneho fondu, OZV) pre subjekty zaoberajúce sa prípravou na opätovné používanie (napr. nábytok, textil).	Prostredníctvom Environmentálneho fondu je možnosť dotácií na podporu na vytvorenie priestoru na zbernom dvore na uloženie odpadov určených na prípravu na opätovné použitie.

7. PLASTY A OBALY

Ciele:

Obmedziť používanie nerecyklovateľných jednorazových plastových obalov.

Predchádzať vzniku nadmerného množstva obalov v rámci jedného výrobku.

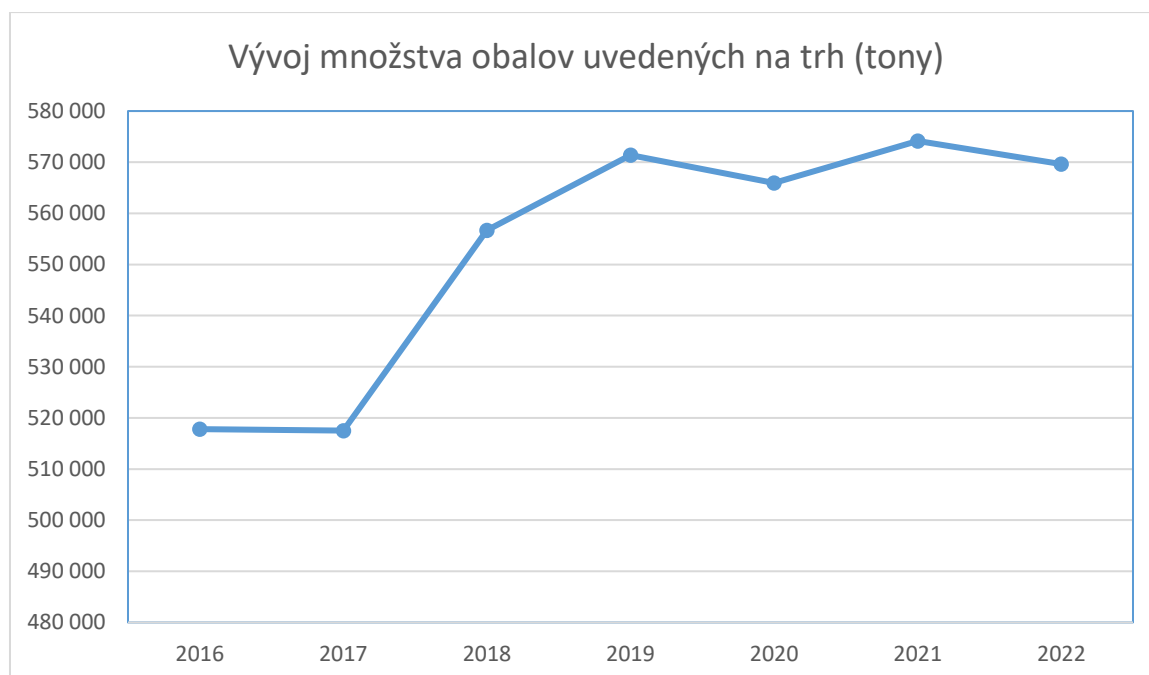
Podporovať recyklovateľnosť plastových výrobkov a obalov (v nadväznosti na Európsku stratégiu pre plasty v obehovom hospodárstve).

Indikátory:

- 7.1 Množstvo odpadu z obalov na množstvo obalov uvedených na trh (tis. ton)
- 7.2 Počet realizovaných informačných aktivít na podporu predchádzania vzniku obalov

Indikátor 7.1 Množstvo odpadu z obalov na množstvo obalov uvedených na trh (tis. ton)

Graf č. 14: Vývoj množstva obalov uvedených na trh

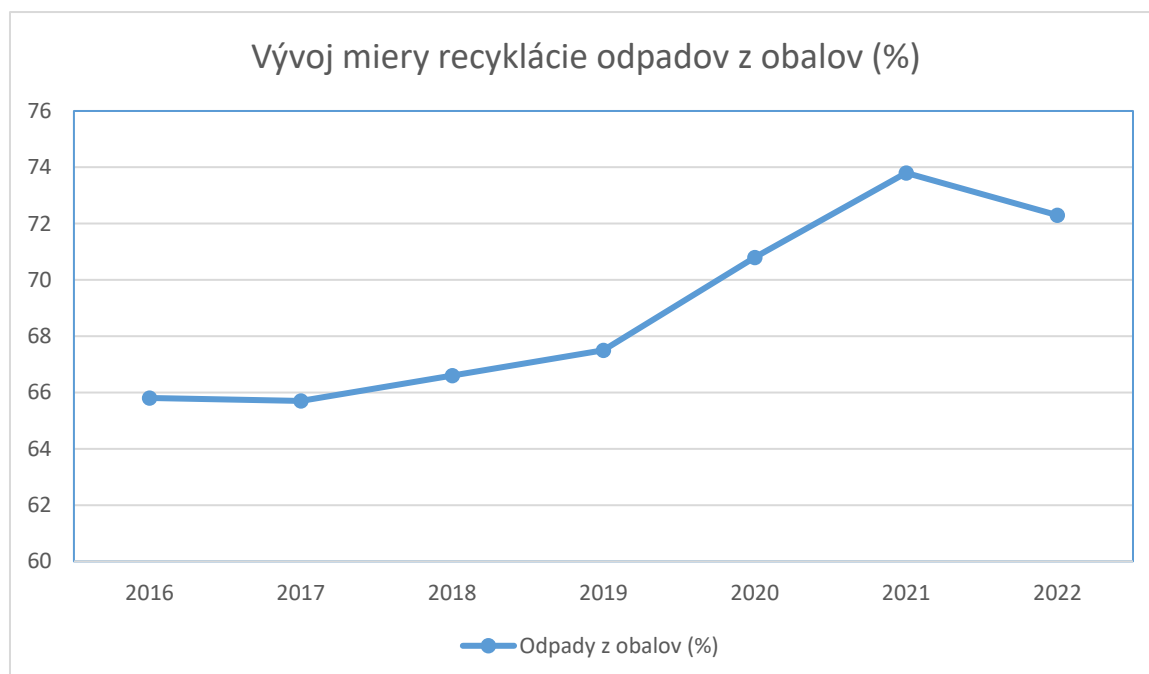
Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Množstvo obalov uvedených na trh (tony)	517 792	517 520	556 646	571 406	565 939	574 148	569 625
Množstvo recyklovaných odpadov z obalov (tony)	340 946	339 904	370 700	385 980	400 676	424 011	411 830

Zdroj: MŽP SR, SOH

Poznámka: zahrnuté sú tieto obaly — sklo, plasty, papier, kovy, drevo, iné.

Graf č. 15: Vývoj miery recyklácie odpadov z obalov

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Miera recyklácie odpadov z obalov (%)	65,8	65,7	66,6	67,5	70,8	73,8	72,3

Zdroj: MŽP SR, SOH

Poznámka: zahrnuté sú tieto obaly — sklo, plasty, papier, kovy, drevo, iné.

Vyhodnotenie indikátora 7.1:

V sledovanom období (2016 — 2022) bol zaznamenaný nárast vzniku odpadov z obalov o 10 %. Medziročne (2021 — 2022) bol zaznamenaný pokles o menej ako 0,8 %. Miera recyklácie

odpadov z obalov v sledovanom období vzrástla — v roku 2022 predstavoval tento spôsob nakladania s odpadmi z obalov vyše 72 %.

Indikátor 7.2 Počet realizovaných informačných aktivít na podporu predchádzania vzniku obalov

Vyhodnotenie indikátora 7.2:

Vyhodnotenie uvedeného indikátora je predmetom Prílohy č. 1 tohto dokumentu.

Graf č. 16: Vývoj množstva plastových obalov uvedených na trh

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Množstvo odpadov z plastových obalov (kg/obyv.)	21,99	22,83	24,22	24,69	23,49	23,61	23,28

Zdroj: Eurostat (2016 — 2020), MŽP SR (2021, 2022)

Vyhodnotenie cieľov týkajúcich sa plastov a obalov:

Vývoj množstva odpadov z plastových obalov slúži ako indikátor toho, či sa obmedzenie používania nerecyklovateľných jednorazových plastových obalov (zákaz uvádzania niektorých jednorazových plastových výrobkov na slovenský trh od roku 2021) premietlo do poklesu množstva tohto prúdu odpadu. Mierny pokles medzi rokmi 2019 – 2020 môže byť spôsobený legislatívnou zmenou, kedy bolo zavedené povinné spoplatnenie ľahkých plastových tašiek, ako aj povinnosť predajcov poskytovať k ľahkým plastovým taškám alternatívu (papierové, resp. textilné tašky). Cieľ, ktorým je predchádzanie vzniku nadmerného množstva obalov v rámci jedného výrobku nie je možné vyhodnotiť, nakoľko v súčasnosti nedisponujeme potrebnými

údajmi. Cieľ – podporovať recyklovateľnosť plastových výrobkov a obalov je možné vyhodnocovať len nepriamo – indikátorom, ktorý sleduje vývoj miery recyklácie odpadov z obalov. Tu bol v období rokov 2016 – 2022 pozorovaný nárast. Od roku 2018 je dokonca miera recyklácie odpadov z obalov na Slovensku vyššia ako je priemer EÚ. Negatívom je nárast (o 10 %) celkového množstva obalov uvedených na trh SR v období rokov 2016 – 2022.

Plnenie opatrení:

Pozn.: opatrenia pre kapitolu Plasty a obaly boli navrhované a schválené ešte v čase neschváleného návrhu smernice EÚ 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie, preto obsahuje aj opatrenia zahrnuté do uvedeného právneho predpisu EÚ.

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.29.	Vypracovanie analýzy zameranej na prieskum najčastejšie používaných obalov umiestnených na trh SR so zameraním na dotriedňovacie a recyklačné zariadenia a metodiky na posúdenie produktov umiestnených na trh z hľadiska recyklovateľnosti na Slovensku a okolitých krajinách (vzhľadom na kapacity v regióne).	Analýza a prieskum najčastejšie používaných obalov umiestňovaných na trh SR so zameraním na dotriedňovacie a recyklačné zariadenia bola vypracovaná v máji 2022. Zverejnená je na webovom sídle MŽP SR: https://www.minzp.sk/files/sekcia-enviromentalneho-hodnotenia-riadenia/odpady-a-obaly/registre-a-zoznamy/analiza-prieskum-obalov-mzpsr.pdf
O.30.	Prijať opatrenia na podporu zvýšenia podielu opakovane použiteľných obalov uvedených na trh v rámci systémov opakovaného použitia obalov environmentálne vhodným spôsobom.	V 2019 bol zapracovaný návrh podpory lokálnych zálohovacích systémov do finančnej podpory v rámci fondov EÚ.
O.31.	Zníženie veľkosti predajnej plochy uvedenej v § 56 ods. 7 zákona o odpadoch. Týka sa povinnosti distribútora obalov, ktorý distribuuje nápoje v iných ako opakovane použiteľných obaloch predajom	Novelou zákona o odpadoch č. 372/2021 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2022 sa v § 56 ods. 7 slová „200 m ² “ nahrádzajú slovami „100 m ² “. Znížením veľkosti predajnej plochy je uvedená povinnosť pre distribútora obalov aplikovaná na menšie predajné plochy ako 100 m ² , a tým sa rozšíril počet obchodov, kde je možné zakúpiť si nápoje v opakovane použiteľných obaloch.

	spotrebiteľovi, distribuovať nápoje rovnakého druhu aj v opakovane použiteľných obaloch v závislosti od predajnej plochy, ak sa také nápoje v nich na trh v SR uvádzajú.	
O.32.	Zavedenie povinnosti poskytovať za úhradu všetky druhy plastových tašiek (vrátane veľmi ľahkých), následná analýza zníženia spotreby plastových tašiek po zavedení spoplatnenia za účelom posúdenia zavedenia zákazu poskytovania ľahkých plastových tašiek.	Uvedené opatrenie bolo realizované transpozíciou smernice EÚ 2019/94 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie, článku 4(1), 3. pododseku uvedenej smernice. Bola zavedená povinnosť poskytovania ľahkých plastových tašiek za úhradu. Poskytovanie veľmi ľahkých plastových tašiek za úhradu bolo predložené do legislatívneho procesu v roku 2022, no návrh nebol schválený. Veľmi ľahké plastové tašky by mali byť zakázané (okrem výnimiek z hygienických dôvodov) v súlade s Nariadením o obaloch a odpadoch z obalov od roku 2030.
O.33.	Zákaz používania jednorazových plastových riadov, príborov, pohárov a nápojových slamiek na verejných podujatiach (pozn.: podpora biologicky rozložiteľných jednorazových riadov).	Uvedené opatrenie bolo realizované transpozíciou smernice EÚ 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie, článku 5 uvedenej smernice. Zákaz poskytovania konečnému spotrebiteľovi na konzumáciu potravín a nápojov v mieste predaja jednorazové plastové riady na verejných podujatiach je platný od júla 2021, je uvedený v § 75b bod 2b) zákona o odpadoch.
O.34.	Zavedenie povinného používania opakovane použiteľných a kompostovateľných riadov, príborov a pohárov na verejných podujatiach (v dočasne zriadených stánkoch), povinný triedený zber biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a povinné zabezpečenie ich spracovania (kompostáreň, bioplynová stanica).	Logickým dôsledkom zákazu používania jednorazových plastových riadov, príborov a pohárov je používanie ich alternatív – opakovane použiteľných a kompostovateľných riadov, príborov a pohárov. V zmysle zákona o odpadoch, § 75b ods. 3 je organizátor verejného podujatia okrem zákazu podľa odseku 2 písm. b) povinný v prípade poskytnutia biologicky rozložiteľných výrobkov zabezpečiť ich následný triedený zber.
O.35.	Zákaz používania jednorazových riadov, príborov, pohárov a	Uvedené opatrenie bolo sčasti realizované transpozíciou smernice EÚ 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie, článku 5 uvedenej smernice. Zákaz poskytovania

	slamiek v trvalých prevádzkach.	konečnému spotrebiteľovi na konzumáciu potravín a nápojov v mieste predaja jednorazové plastové výrobky v trvalých prevádzkach verejného a rýchleho stravovania je platný od júla 2021, je uvedený v § 75b bod 2a) zákona o odpadoch. Súčasnou legislatívou boli nateraz upravené z hľadiska ŽP najproblematickejšie jednorazové plastové riady a uvedený zákaz bude možné do budúcnosti rozšíriť aj na ďalšie jednorazové riady z iných ako plastových materiálov.
O.36.	Zákaz používania jednorazových plastových obalov na jedlo, ktoré nie sú recyklovateľné alebo kompostovateľné (v prípade kompostovateľných obalov zabezpečenie ich triedeného zberu a recyklácie).	Uvedené opatrenie bolo sčasti realizované transpozíciou smernice EÚ 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie, článku 5 uvedenej smernice. Zákaz uvádzať na trh SR jednorazové plastové výrobky, ktoré sú uvedené v Prílohe 7a a výrobky z oxo-degradovateľných plastov, je platný od júla 2021, je uvedený v § 75 c) zákona o odpadoch. V zmysle zákona o odpadoch, § 75b ods. 3 je organizátor verejného podujatia okrem zákazu podľa odseku 2 písm. b) povinný v prípade poskytnutia biologicky rozložiteľných výrobkov zabezpečiť ich následný triedený zber.
O.37.	Vypracovanie metodickéj pomôcky na podporu vzniku bezobalových obchodov, na podporu zavádzania bezobalovej distribúcie tovaru a používania opakovane použiteľných obalov.	Na webovom sídle ÚVZ SR je k dispozícii Informácia pre prevádzkovateľov bezobalových predajní potravín: https://www.uvzsr.sk/web/uvz/informacie-pre-spotrebitelov a Usmernenie k použitiu vlastných obalov spotrebiteľov na zabalenie pokrmov pripravených v zariadeniach spoločného stravovania alebo na zabalenie nápojov: https://www.uvzsr.sk/web/uvz/pouzitie-vlastnych-obalov-na-zabalenie-pokrmov-v-zss-usmernenie .
O.38.	Informačná podpora budovania siete fontán na pitie vody na verejných miestach, pitia vody z vodovodu a vytvorenie mapy umiestnenia fontán na území SR (+ finančná podpora prostredníctvom Environmentálneho fondu - žiadatelia podpory v zmysle zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).	V roku 2023 bola nastavená podpora z Environmentálneho fondu prostredníctvom činnosti NP1: Ochrana a starostlivosť o životné prostredie na území NP, v rámci ktorej je podporovaná aj aktivita: 1. Budovanie a údržba zelenej a modrej verejnej infraštruktúry. Medzi podporovanými aktivitami sú aj pitné fontány. Na portáli k predchádzaniu vzniku odpadu je informácia o fontánach na pitie vody spolu s odkazom na pitné fontány Bratislavskej vodárenskej spoločnosti https://predchadzajmeodpadu.sk/domacnost/plasty/ , https://predchadzajmeodpadu.sk/samosprava/pvo-pre-samospravy/ .

O.39.	Legislatívne zavedenie povinného používania nápojov iba vo vratných zálohovaných obaloch pre všetky orgány štátnej správy	Od januára 2023 je v platnosti povinnosť § 53aa zákona o odpadoch, v zmysle ktorého orgány štátnej správy nesmú na účely svojej činnosti obstarávať kúpu nápojov v jednorazových obaloch. V zmysle výsledkov prieskumu vykonávania uvedeného ustanovenia niektorým inštitúciám nerobilo zavedenie predmetnej povinnosti žiadne problémy, niektoré inštitúcie povinnosť doteraz nezaviedli (resp. ju zavádzali po zaslaní žiadosti MŽP SR o informácie o vykonávaní povinnosti), a iné inštitúcie uviedli niektoré problémy pri vykonávaní povinnosti v nadväznosti na špecifické činnosti inštitúcie. V nadväznosti na zhromaždené informácie sa pripravuje zmena legislatívy a usmernenie, ktoré bude reflektovať špecifické potreby inštitúcií pre implementáciu § 53aa zákona o odpadoch.
O.40.	Informačná podpora predchádzania vzniku obalov na portáli vytvorenom k predchádzaniu vzniku odpadu.	Na jar 2023 bol sprevádzkovaný portál k podpore predchádzania vzniku odpadu https://predchadzajmeodpadu.sk/, ktorý obsahuje aj samostatnú tému k odpadom z obalov https://predchadzajmeodpadu.sk/domacnost/odpady-z-obalov/.

8. STAVEBNÉ ODPADY

Cieľ: Znižovať množstvo zneškodňovaných stavebných odpadov a odpadov z demolácií.

Takto stanovený cieľ nie je primárne zameraný na predchádzanie vzniku odpadu. Predpokladá sa, že obmedzovaním skládkovania sa vyvinie tlak na predchádzanie vzniku odpadu, jeho opätovné využívanie a recykláciu (centrá opätovného použitia, bazáre, recyklačné spoločnosti).

Nevyhnutným predpokladom pre kvantitatívne stanovenie cieľa a sledovanie jeho plnenia je zistiť skutočné množstvá vznikajúcich stavebných odpadov a odpadov z demolácií a spôsoby nakladania s týmto prúdom odpadov.

Indikátory:

- 8.1 Množstvo vzniknutých stavebných odpadov a odpadov z demolácií a zneškodňované stavebné odpady (tis. ton)
- 8.2 Počet realizovaných informačných aktivít na podporu centier opätovného používania stavebného materiálu

Indikátor 8.1 Množstvo vzniknutých stavebných odpadov a odpadov z demolácií a zneškodňované stavebné odpady (tis. ton)

Graf č. 17: Vývoj množstva stavebných odpadov a odpadov z demolácií

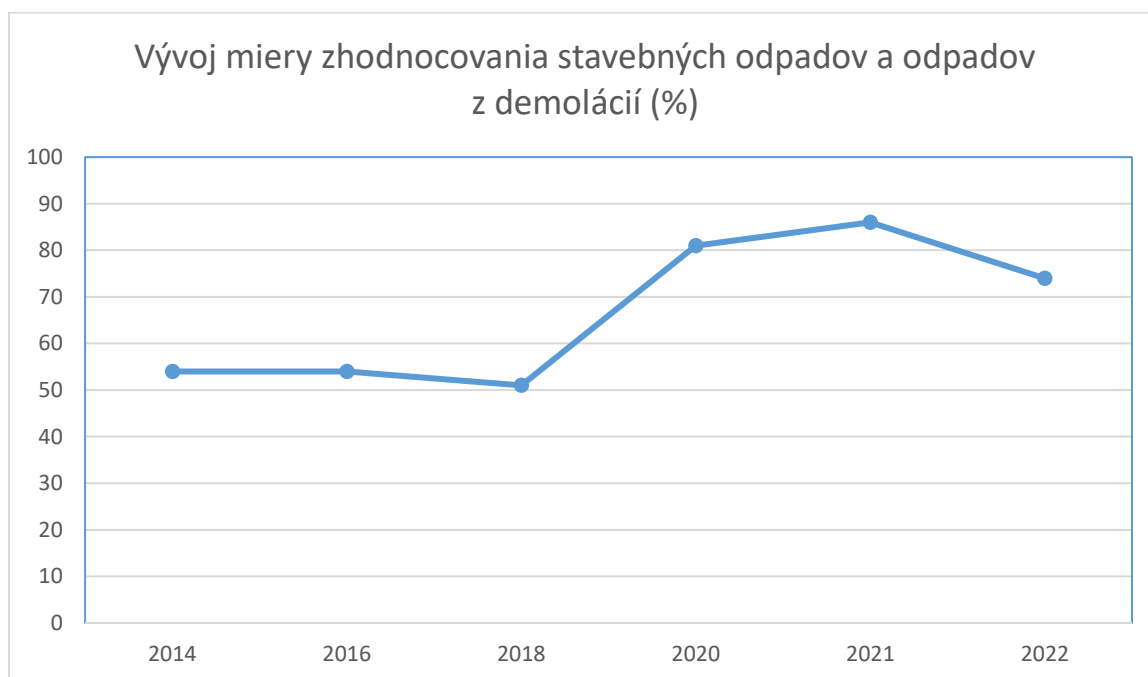

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Množstvo stavebných odpadov a odpadov z demolácií (tony)	2 061 655	2 859 458	3 193 729	4 127 914	4 521 428	3 881 475	4 294 694	4 438 022

Zdroj: MŽP SR, SOH

Graf č. 18: Vývoj miery zhodnocovania stavebných odpadov a odpadov z demolácií

Podrobné zhodnotenie:

	2014	2016	2018	2020	2021	2022
Miera zhodnocovania stavebných odpadov a odpadov z demolácií (%)	54	54	51	81	86	74

Zdroj: Eurostat (2014 — 2020), MŽP SR (2021, 2022)

Vyhodnotenie indikátora 8.1:

V sledovanom období (2016 — 2023) bol zaznamenaný nárast vzniku stavebných odpadov a odpadov z demolácií o 115 %. Medziročne (2022 — 2023) bol zaznamenaný nárast o vyše 3 %. Miera zhodnocovania stavebných odpadov a odpadov z demolácií od roku 2014 vzrástla — v roku 2022 predstavoval tento spôsob nakladania 74 %.

Indikátor 8.2 Počet realizovaných informačných aktivít na podporu centier opätovného používania stavebného materiálu

Vyhodnotenie indikátora 8.2:

Vyhodnotenie uvedeného indikátora je predmetom Prílohy č. 1 tohto dokumentu.

Vyhodnotenie cieľa týkajúceho sa stavebného odpadu:

Celkové množstvo stavebných odpadov a odpadov z demolácií z dlhodobého hľadiska narastá – v období rokov 2016 – 2023 bol zaznamenaný nárast ich vzniku o 115 %. Medziročne bol zaznamenaný nárast o viac ako 3 %. Podľa jednej z metodík (výpočet podľa prílohy III k rozhodnutiu Komisie 2011/753/ES ako pomer zhodnotených stavebných odpadov a odpadov z demolácií k celkovo vzniknutým stavebným odpadom a odpadom z demolácií, nezahrňa sa nebezpečný odpad a 17 05 04 a 17 05 06) bola v roku 2022 miera zhodnotenia stavebného odpadu a odpadu z demolácií na Slovensku 74 %. Okrem toho, že percentuálne sa zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácií zvýšilo, je potrebné uviesť aj to, že jednotlivé druhy odpadov sa priamo na stavbe zbierajú oddelene a do recyklačného zariadenia už vstupujú ako vytriedené. Navyše, v prvom kroku sa oddelene zbierajú stavebné odpady a odpady z demolácií obsahujúce nebezpečné látky, aby svojou prítomnosťou neznehodnotili ostatné odpady. Zavedenie špecifických požiadaviek pre 3 dôležité skupiny materiálov, a to pre výkopovú zeminu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál, odstránené asfaltové zmesi a odstránené stavebné materiály pre zaradenie ako vedľajší produkt, prispelo k lepšiemu nakladaniu s týmito materiálmi. Reformou stavebného odpadu a odpadu z demolácií sa zaviedla aj povinnosť zabezpečiť v danom kalendárnom roku prípravu na opätovné použitie a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácií ako náhrady za iné materiály v rozsahu minimálne 70 % hmotnosti takého odpadu. Tento cieľ si SR plní.

Presnejšie dáta by mohol v budúcnosti priniesť plne funkčný informačný systém odpadového hospodárstva. Z vývoja miery zhodnocovania stavebných odpadov a odpadov z demolácií vyplýva, že miera zneškodňovania týchto odpadov v období rokov 2014 – 2021 výrazne klesla a Slovensko tak plní cieľ stanovený v PPVO SR 2019 – 2025. Nutné je však konštatovať, že vzhľadom na problémy s kvalitou dát je potrebné túto oblasť aj naďalej podrobne sledovať.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.41.	Zvýšiť poplatky za skládkovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií.	Uvedené opatrenie bolo realizované prijatím Nariadenia vlády SR č. 212/2022, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie

		odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov.
O.42.	Podpora vytvárania bazárov alebo centier opätovného používania stavebného materiálu formou propagačných a vzdelávacích aktivít, ako aj informačnými kampaňami o úspešných príkladoch v SR aj zahraničí.	Na jar 2023 bol sprevádzkovaný portál k podpore predchádzania vzniku odpadu https://predchadzajmeodpadu.sk/ .
O.43.	Vypracovanie analýzy možností opakovaného používania stavebného materiálu z demolačných a rekonštrukčných prác.	Uvedené opatrenie je realizované procesmi, opísanými vo vyhláške č. 344/2022 Z. z. MŽP SR o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií. Je v nej uvedený vzor „Ohlásenie pred, resp. po realizácii demolačných prác“, kde pôvodca musí uviesť predpokladaný spôsob spracovania odpadov. Okrem toho pôvodca musí mať zmluvu o fyzickom nakladaní so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií, pričom musí uviesť spôsob nakladania so stavebným odpadom.

9. NEBEZPEČNÉ ODPADY

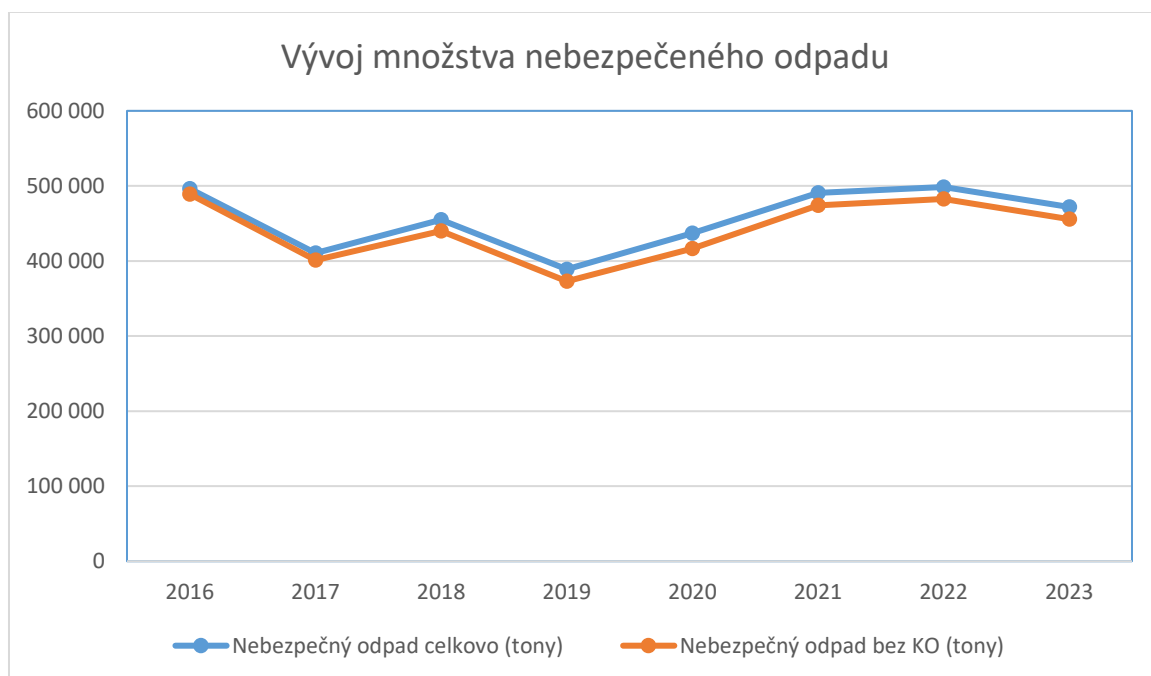
Cieľ: Pokračovať v nastúpenom trende znižovania vzniku nebezpečného odpadu.

Indikátory:

- 9.1 Množstvo nebezpečného odpadu (tis. ton)

Indikátor 9.1 Množstvo nebezpečného odpadu (tis. ton)

Graf č. 19: Vývoj množstva nebezpečného odpadu

Podrobné zhodnotenie:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nebezpečný odpad celkovo (tony)	496 374	410 605	454 925	388 996	436 810	490 699	498 615	472 046
Nebezpečný odpad bez NO, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu (tony)	489 000	401 000	440 000	373 000	416 568	474 181	482 458	455 587

Zdroj: MŽP SR, SOH

Poznámka: Nebezpečný odpad celkovo = zahrnutý je aj nebezpečný odpad, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu.

Vyhodnotenie indikátora 9.1:

V sledovanom období (2016 — 2023) bol zaznamenaný len minimálny pokles vzniku nebezpečného odpadu o necelých 5 %. V prípade nebezpečného odpadu bez NO, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu, bol v rovnakom období zaznamenaný pokles o 6,8 %.

Vyhodnotenie cieľa týkajúceho sa nebezpečného odpadu:

Produkcia nebezpečného odpadu bez NO, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu v období rokov 2016 — 2023 klesla o necelých 7 %. V prípade započítania NO, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu, bol zaznamenaný pokles o 4,9 %. Cieľ, ktorým je pokračovanie trendu znižovania vzniku nebezpečného odpadu sa však zatiaľ nedarí plniť.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.44.	Podpora ekodizajnu v nadväznosti na Akčný plán pre obehové hospodárstvo.	Finančný príspevok, ktorý hradia výrobcovia v rámci systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu, a bol by diferencovaný na základe nákladov po skončení životnosti ich výrobkov (ekomodulácia) nebol zatiaľ zavedený.

10. ODPAD Z ŤAŽOBNÉHO PRIEMYSLU

Ciele:

Znižovať vznik odpadu z ťažobného priemyslu pomocou uplatnenia platnej legislatívy a vykonávaním pravidelných kontrol v rámci štátneho dozoru.

Prevenia závažných havárií, ktoré by mohli mať dopad na životné prostredia a zdravie ľudí.

(Tento cieľ je dlhodobý. Treba zohľadniť, že úložiská kategórie B sú na rozdiel od kategórie A kontrolované najmenej raz za 4 roky.)

Indikátory:

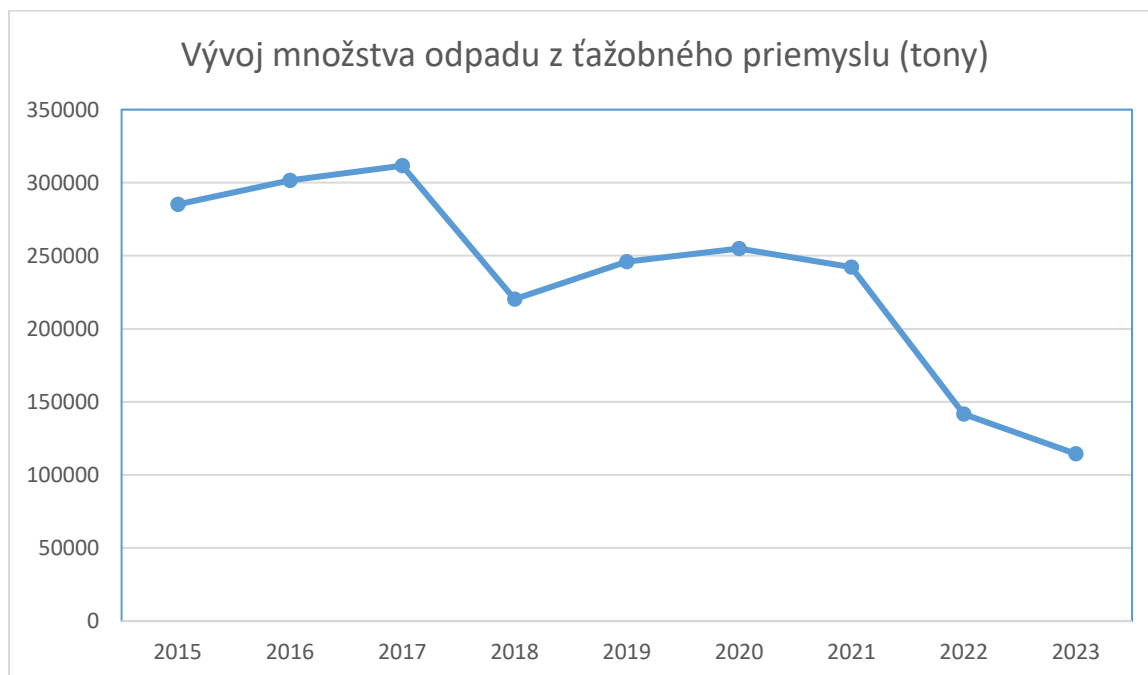
- 10.1 Množstvo odpadu z ťažobného priemyslu (tis. ton)

Indikátor 10.1 Množstvo odpadu z ťažobného priemyslu (tis. ton)

Problematiku odpadu z ťažobného priemyslu upravuje zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2008 Z. z.“) a zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Ťažobný odpad je podľa zákona č. 514/2008 Z. z. definovaný ako odpad, ktorý vzniká pri prieskume, otvárke, príprave, dobývaní ložísk nerastov a pri prevádzke v lomoch vrátane úpravy, zušľachtovania a skladovania nerastov vykonávaných v súvislosti s ich dobývaním, ako aj pri ťažbe, úprave a skladovaní rašeliny.

Graf č. 20: Vývoj množstva odpadu z ťažobného priemyslu

Podrobné zhodnotenie:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kód 01 01 (tony)	110 078	84 039	105 698	100 841	123 098	192 782	167 006	91 386	60 626
Kód 01 03 (tony)	63 907	74 710	70 127	44 230	28 950	25 362	7 563	0	0
Kód 01 04 (tony)	110 066	141 455	135 068	75 049	92 777	36 511	67 448	49 880	51 407
Kód 01 05	1 144	1 296	727	69	1 129	221	97	451	2 399
Ťažobný odpad spolu (tony)	285 195	301 500	311 621	220 189	245 954	254 876	242 114	141 717	114 432

Zdroj: MŽP SR, SOH

Poznámka: Zahrnuté sú tieto kódy odpadov:

Kód 01 01 - Odpady z ťažby nerastov

Kód 01 03 - Odpady z fyzikálneho a chemického spracovania rudných nerastov

Kód 01 04 - Odpady z fyzikálneho a chemického spracovania nerudných nerastov

Kód 01 05 - Vrtné kaly a iné vrtné odpady

Vyhodnotenie indikátora 10.1:

V sledovanom období (2015 — 2023) bol zaznamenaný pokles vzniku odpadov z ťažobného priemyslu o takmer 60 %. Medziročne (2022 — 2023) bol zaznamenaný pokles o vyše 19 %.

Vyhodnotenie cieľov týkajúcich sa odpadu z ťažobného priemyslu:

Množstvo ťažobného odpadu v období rokov 2015 — 2023 kleslo o takmer 60 %. Ciele, ktorými sú znižovanie vzniku odpadu z ťažobného priemyslu pomocou uplatnenia platnej legislatívy a vykonávaním pravidelných kontrol v rámci štátneho dozoru a prevencia závažných havárií, ktoré by mohli mať dopad na životné prostredia a zdravie ľudí, nevieme presne vyhodnotiť, nakoľko v súčasnosti nedisponujeme potrebnými údajmi. Z pohľadu absolútneho množstva vyprodukovaného ťažobného odpadu je však možné pokles o takmer 60 % v sledovanom období hodnotiť pozitívne.

Z Hľadiska plnenia cieľov „Znižovať vznik odpadu z ťažobného priemyslu pomocou uplatnenia platnej legislatívy a vykonávaním pravidelných kontrol v rámci štátneho dozoru“ a „Prevencia závažných havárií, ktoré by mohli mať dopad na životné prostredia a zdravie ľudí“ je možné v sumarizácii výkonu štátneho dozoru uviesť, že za celé sledované obdobie (roky 2014 – 2023) bolo na prevádzkovaných úložiskách ťažobného odpadu vykonaných spolu 270 kontrol v rámci štátneho dozoru orgánmi štátnej správy (Hlavný banský úrad, obvodné banské úrady, MŽP SR), čo je v priemere 27 kontrol za rok. Kvantifikáciou kontrol nie je možné vyjadriť kvalitatívny

posun v plnení cieľa „znižovať vznik odpadu z ťažobného priemyslu“, ktorý okrem plnenia platnej legislatívy obmedzuje kolísavosť dopytu po druhotných surovinách, za ktoré je možné považovať väčšinu úložísk ťažobného odpadu. Súčasťou kontrol je administratívne, ale aj terénne preverovanie stavu úložísk ťažobného odpadu s tým, že prevádzkovateľ je povinný okamžite oznámiť každú udalosť, ktorá by mohla ovplyvniť stabilitu úložiska a akékoľvek závažné negatívne environmentálne vplyvy, ktoré sa zistili monitoringom alebo fyzickou kontrolou.

Plnenie opatrení:

	Opatrenie	Vyhodnotenie
O.45.	Uplatňovanie platnej legislatívy a pravidelné vykonávanie štátneho dozoru u prevádzkovateľov úložísk odpadu z ťažobného priemyslu, spojené s obhliadkou úložiska. Vhodné je vytvorenie fotodokumentácie daného úložiska pre neskoršie porovnanie stavu úložiska.	Za sledované obdobie (roky 2014 – 2023) bolo na prevádzkovaných úložiskách ťažobného odpadu vykonaných spolu 270 kontrol v rámci štátneho dozoru orgánmi štátnej správy (Hlavný banský úrad, obvodné banské úrady, MŽP SR), čo je v priemere 27 kontrol za rok.

11. ZÁVERY

Vyhodnotenie plnenia cieľov PPVO SR 2019 – 2025 bolo vypracované v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 86 z 27. februára 2019. V rámci vyhodnocovania bolo posúdené plnenie hlavného cieľa aj plnenie cieľov zameraných na jednotlivé prúdy odpadov. Za účelom podrobnej analýzy súčasného stavu v oblasti predchádzania vzniku odpadu v SR boli hodnotené aj všetky opatrenia prijaté na splnenie stanovených cieľov. Väčšina opatrení bola splnená, časť bola čiastočne splnená, resp. je v procese plnenia a len minimum opatrení sa nepodarilo realizovať.

Ciele, opatrenia a indikátory sú výsledkom kompromisu, ktorý vzišiel z interného a medzirezortného pripomienkového konania. V procese vyhodnocovania sa ukázalo, že niektoré ciele, opatrenie a indikátory neboli stanovené vhodne a nie všetky sú realizovateľné, resp. odpočítateľné.

Negatívom je, že sa nepodarilo splniť hlavný cieľ PPVO SR, ktorým bol posun od materiálového zhodnocovania k predchádzaniu vzniku odpadu. Naopak — SR sa darí znižovať množstvo zmesového komunálneho odpadu v čiernych nádobách, avšak na úkor zvyšovania množstva triedeného odpadu. Celkové množstvo vyprodukovaného odpadu (komunálny odpad, ostatný odpad a nebezpečný odpad) v období rokov 2018 — 2023 vzrástlo o necelých 9 %.

SR sa počas platnosti PPVO SR 2019 – 2025 nepodarilo plniť nasledujúce ciele:

Zníženie množstva zmesového komunálneho odpadu do roku 2025 o 50 % v porovnaní s rokom 2016. V období rokov 2016 — 2023 však klesla produkcia zmesového komunálneho odpadu o vyše 16 %, čo je tiež možné hodnotiť ako pozitívne, avšak nastavený cieľ bol príliš ambiciózny. V ďalšom období je potrebné pokračovať v znižovaní zmesového komunálneho odpadu a zabezpečiť prijatie vhodných opatrení.

Zníženie vzniku odpadu z papiera. V období rokov 2016 — 2023 naopak vzrástla produkcia odpadu z papiera a lepenky o 35 %. Napriek tomu, že vzrástla produkcia odpadu z papiera a lepenky, čo môže súvisieť s lepším triedením tohto odpadu, prípadne s novootvorenými prevádzkami na spracovanie odpadu z papiera v SR, je možné pozorovať aktivity v znižovaní šírenia tlačených reklamných materiálov, ktoré sú hlavným opatrením pre znižovanie vzniku odpadu z papiera v PPVO SR, ktoré do budúcnosti pravdepodobne ovplyvnia pozitívne znižovanie vzniku tohto odpadu. Pre nasledujúce obdobie je dôležité venovať sa najmä podpore vzdelávania vo vzťahu k zodpovednej spotrebe papiera.

Zvýšenie opätovného použitia objemného odpadu. V období rokov 2016 — 2023 množstvo vykazovaného opätovne použitého objemného odpadu predstavovalo nulové hodnoty, nakoľko neboli dostupné spoľahlivé údaje. Pozitívom je však aspoň pokles produkcie objemného odpadu v sledovanom období o 17,6 %. V ďalšom období je potrebné zabezpečiť dostupnosť spoľahlivých údajov, ktoré ukážu vývoj v opätovnom použití objemného odpadu.

Pokračovanie v nastúpenom trende znižovania vzniku nebezpečného odpadu. V období rokov 2016 — 2023 klesla produkcia nebezpečného odpadu bez nebezpečného odpadu, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu len o necelých 7 %. V prípade započítania nebezpečného odpadu, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu, bol zaznamenaný pokles o 4,9 %.

Dva indikátory (Podiel biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade a Podiel potravinového odpadu v komunálnom odpade) nebolo možné vzhľadom na chýbajúce údaje vyhodnotiť. Aj napriek tomu, že MŽP SR vydalo opatrenie o metodike analýzy zmesového odpadu a v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia a Štatistickým úradom urobilo ďalšie kroky k zabezpečeniu analýz zmesového komunálneho odpadu, nepodarilo sa tieto údaje získať. Samotné analýzy zmesového komunálneho odpadu však bude potrebné realizovať na národnej úrovni, nakoľko takéto analýzy zabezpečia lepší prehľad o potrebách SR v odpadovom hospodárstve. Aj napriek tomu, že sa údaje o množstve biologicky rozložiteľných odpadov v zmesovom komunálnom odpade nezískali, podarilo sa zabezpečiť zvýšenie množstva triedeného zberu kuchynského odpadu z domácností (biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad) o vyše 15 % v porovnaní s rokom pred zrušením výnimiek.

Negatívne je možné hodnotiť aj to, že napriek tomu, že sa väčšina opatrení realizovala, tak viacero cieľov sa nepodarilo dosiahnuť. Tomuto je potrebné v budúcnosti zabrániť a opatrenia je potrebné nastaviť tak, aby ich realizáciou dochádzalo k napĺňaniu stanovených cieľov.

Pozitívne je, že ostatné ciele sa podarilo splniť, resp. sa plnia.

Účinne sa darí znižovať množstvo zneškodňovaných stavebných odpadov a odpadov z demolácií. Množstvo stavebných odpadov a odpadov z demolácií z dlhodobého hľadiska síce narastá – v období rokov 2016 – 2023 bol zaznamenaný nárast ich vzniku o 115 %, ale miera zhodnocovania stavebných odpadov a odpadov z demolácií výrazne vzrástla — v období rokov 2014 — 2022 z 54 na 74 %.

Rovnako sa darí pri znižovaní vzniku odpadu z ťažobného priemyslu, kde v období rokov 2015 — 2023 kleslo množstvo ťažobného odpadu o takmer 60 %.

Predchádzanie vzniku odpadu je však komplexná téma, pri ktorej je potrebné brať do úvahy aj širší kontext — verejnosť očakáva z dlhodobého hľadiska rast životnej úrovne, s čím je často spojený konzumný spôsob života, čo sa následne prejavuje aj vo zvýšenej produkcii odpadov. Problematika obehového hospodárstva a PVO zasahuje do celého hospodárstva, do všetkých materiálových tokov a produktov počas celého ich životného cyklu. Preto je potrebné dosiahnuť v tejto oblasti konsenzus — či má byť absolútnym cieľom len pokles produkcie odpadov, alebo či stačí spomalenie nárastu jeho množstva, resp. zlepšenia v nakladaní s odpadmi (ako napríklad zvýšenie recyklácie odpadov a pokles skládkovania odpadov).

Zákon o odpadoch dáva možnosť buď PPVO SR počas jeho platnosti v prípade potreby aktualizovať, alebo pripraviť nový strategický dokument PPVO SR. V oboch prípadoch je vhodné vychádzať z aktuálneho PPVO SR. Bude však potrebné prehodnotiť zadefinované ciele ako aj počet, relevantnosť a realizovateľnosť opatrení na ich splnenie. MŽP SR sa rozhodlo pre nasledujúce obdobie vypracovať spoločný strategický dokument na dlhšie obdobie, ktorý

bude spájať POH SR a PPVO SR do jedného dokumentu, spolu s novým programom predchádzania vzniku potravinového odpadu. Súčasťou uvedeného spoločného dokumentu budú aj ciele a opatrenia, ktoré budú zamerané na predchádzanie vzniku odpadu. Predpokladaný dátum vypracovania akčného plánu je prvý polrok roku 2025.

Príležitosťou do budúcnosti je nadviazať v pripravovanom spoločnom dokumente na závery z tohto vyhodnotenia PPVO SR, pokračovať v tých opatreniach, ktoré fungovali, poučiť sa z tých, ktoré nefungovali a prijať potrebné alternatívne opatrenia. V pripravovanom spoločnom dokumente je potrebné zvážiť nastavenie menej ambiciózných, resp. viac špecifických (kvantitatívnych a jednoznačne merateľných - odpočítateľných) cieľov. Významnou úlohou pre budúce obdobie v oblasti predchádzania vzniku odpadu v SR bude aj efektívne využitie potenciálu pripravovaného informačno-vzdelávacieho projektu financovaného zo zdrojov EÚ, podpora spolupráce a medzirezortných riešení, ako aj posilnenie využívania ekonomických nástrojov naprieč rezortami, a nielen na dobrovoľnej báze.

Príloha

Vzdelávacie a informačné aktivity na tému predchádzania vzniku odpadu, obdobie rokov 2019 – 2024